Euroopa Parlament
2014-2019

Istungidokument

A8-0153/2016

26.4.2016

RAPORT

vaesuse sooliste aspektide kohta
(2015/2228(INI))

Naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjon

Raportöör: Maria Arena

Arvamuse koostaja (*):
Lynn Boylan, tööhõive- ja sotsiaalkomisjon

(*) Kaasatud komisjon – kodukorra artikkel 54

SISUKORD

lk

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK 3

SELETUSKIRI..... 20

TÖÖHÕIVE- JA SOTSIAALKOMISJONI ARVAMUS(*)..... 21

NÕUANDVAS KOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS..... 27

KULTUURI- JA HARIDUSKOMISJONI ARVAMUS 28

VASTUTAVAS KOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS 34

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS 35

(*) Kaasatud komisjon – kodukorra artikkel 54

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

vaesuse sooliste aspektide kohta
(2015/2228(INI))

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artiklit 2 ja artikli 3 lõiget 3,

– võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikleid 8, 9, 151, 153 ja 157,

– võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat ja eelkõige selle sotsiaalseid õigusi ning soolist võrdõiguslikkust käsitlevaid sätteid,

– võttes arvesse ÜRO 1979. aasta konventsiooni naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise kohta,

– võttes arvesse Euroopa Nõukogu naistevastase vägivalla ja perevägivalla ennetamise ja tõkestamise konventsiooni (Istanbuli konventsioon),

– võttes arvesse ELi majanduskasvu strateegiat, strateegiat „Euroopa 2020“ ning eelkõige selle eesmärki vähendada allpool riiklikku vaesuspiiri elavate eurooplaste arvu 2020. aastaks 25%, aidates vaesusest välja enam kui 20 miljonit inimest, samuti vajadust täielikult rakendada liikmesriikide sotsiaalkindlustus- ja pensionisüsteemid, et tagada piisav sissetulekutoetus,

– võttes arvesse komisjoni 2013. aasta sotsiaalsete investeeringute paketti,

– võttes arvesse komisjoni rahastatava soolise võrdõiguslikkuse praktilise süvalaiendamise Euroopa võrgustikku (GenderCop) ning eriti GenderCopi vaesuse ja kaasatusega tegelevat töörühma,

– võttes arvesse struktuurifondide 2014.–2020. aasta ühissätete määruse artiklit 7,

– võttes arvesse vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemise Euroopa tegevusprogrammi 2014. aasta kohtumist,

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2006. aasta direktiivi 2006/54/EÜ meeste ja naiste võrdsete võimaluste ja võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise kohta tööhõive ja elukutse küsimustes (uuestisõnastamine),

– võttes arvesse nõukogu 8. märtsi 2010. aasta direktiivi 2010/18/EL, millega rakendatakse Euroopa Tööstuse ja Tööandjate Keskliitude Ühenduse, Euroopa Käsitööga Tegelevate Väikeste ja Keskmise Suurusega Ettevõtete Keskliidu, Euroopa Riigiosalusega Ettevõtete Keskuse ja Euroopa Ametiühingute Konföderatsiooni poolt vanemapuhkuse kohta sõlmitud muudetud raamkokkulepet ja tunnistatakse kehtetuks direktiiv 96/34/EÜ,

– võttes arvesse komisjoni 2015. aasta augustis avaldatud tegevuskava „Uus algus töötavate perekondade töö ja eraelu tasakaalu saavutamiseks“,

– võttes arvesse komisjoni talituste 3. detsembri 2015. aasta töödokumenti „Strateegiline kohustus soolise võrdõiguslikkuse edendamiseks aastatel 2016–2019“ (SWD(2015)0278),

– võttes arvesse Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti poolt korraldatud lesbisid, geisid, biseksuaale ja trans-inimesi käsitleva uuringu tulemusi, mis avaldati 17. mail 2013. aastal,

– võttes arvesse oma 13. oktoobri 2005. aasta resolutsiooni naiste ja vaesuse kohta Euroopa Liidus[1] ning 3. veebruari 2009. aasta resolutsiooni soopõhise võrdse kohtlemise ja põlvkondadevahelise solidaarsuse kohta[2],

– võttes arvesse oma 20. oktoobril 2010. aastal vastu võetud esimese lugemise seisukohta eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2011/…/EL, millega muudetakse rasedus- ja sünnituspuhkuse direktiivi[3],

– võttes arvesse oma 8. märtsi 2011. aasta resolutsiooni naiste vaesuse olemuse kohta Euroopa Liidus[4],

– võttes arvesse oma 5. aprilli 2011. aasta resolutsiooni naistevastase vägivalla vastu võitlemise ELi uue poliitilise raamistiku prioriteetide ja põhijoonte kohta[5],

– võttes arvesse oma 13. septembri 2011. aasta resolutsiooni pensionieale lähenevate naiste olukorra kohta[6],

– võttes arvesse oma 25. oktoobri 2011. aasta resolutsiooni üksikemade olukorra kohta[7],

– võttes arvesse oma 20. aprilli 2012. aasta resolutsiooni naiste ja kliimamuutuse kohta[8],

– võttes arvesse oma 24. mai 2012. aasta resolutsiooni meestele ja naistele võrdse või võrdväärse töö eest võrdse tasu maksmise põhimõtte rakendamise kohta[9],

– võttes arvesse oma 6. veebruari 2013. aasta resolutsiooni ÜRO naiste olukorra komisjoni 57. istungjärgu ning igasuguse naiste- ja tütarlastevastase vägivalla tõkestamise ja likvideerimise kohta[10],

– võttes arvesse oma 12. märtsi 2013. aasta resolutsiooni majanduskriisi mõju kohta soolisele võrdõiguslikkusele ning naiste õigustele[11],

– võttes arvesse oma 10. märtsi 2015. aasta resolutsiooni Euroopa Liidus 2013. aastal

[1] ELT C 233 E, 28.9.2006, lk 130.
[2] ELT C 67 E, 18.3.2010, lk 31.
[3] ELT C 70 E, 8.3.2012, lk 162.
[4] ELT C 199 E, 7.7.2012, lk 77.
[5] ELT C 296 E, 2.10.2012, lk 26.
[6] ELT C 51 E, 22.2.2013, lk 9.
[7] ELT C 131 E, 8.5.2013, lk 60.
[8] ELT C 258 E, 7.9.2013, lk 91.
[9] ELT C 264 E, 13.9.2013, lk 75.
[10] ELT C 24, 22.1.2016, lk 8.
[11] Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0073.

naiste ja meeste võrdõiguslikkuse valdkonnas saavutatud edu kohta[1],

– võttes arvesse oma 9. juuni 2015. aasta resolutsiooni ELi naiste ja meeste võrdõiguslikkuse strateegia kohta 2015. aasta järgseks perioodiks[2],

– võttes arvesse oma 8. oktoobri 2015. aasta resolutsiooni Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2006. aasta direktiivi 2006/54/EÜ (meeste ja naiste võrdsete võimaluste ja võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise kohta tööhõive ja elukutse küsimustes) kohaldamise kohta[3],

– võttes arvesse oma 8. oktoobri 2015. aasta resolutsiooni soolist võrdõiguslikkust ja naiste mõjuvõimu suurendamist arengukoostöös käsitleva ELi tegevuskava uuendamise kohta[4],

– võttes arvesse komisjoni tellitud ja aprillis 2014 avaldatud uuringut „Üksikvanemad ja tööhõive Euroopas“ („Single parents and employment in Europe“),

– võttes arvesse tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni raportit vaesusevastaste eesmärkide saavutamise kohta kasvavate majapidamiskulude taustal ning sellele lisatud naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni arvamust,

– võttes arvesse kodukorra artiklit 52,

– võttes arvesse naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni raportit ja tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni ning kultuuri- ja hariduskomisjoni arvamusi (A8-0153/2016),

A. arvestades, et uusimate Eurostati andmete järgi on vaesuses elavaid naisi endiselt rohkem kui mehi, praegusel hetkel on sellises olukorras umbes 64,6 miljonit naist ja 57,6 miljonit meest[5]; arvestades, et see näitab, et vaesus mõjutab naisi ja mehi erinevalt; arvestades, et suhteline vaesus mõjutas 2014. aastal ELi 28 liikmesriigis eriti naisi, kusjuures suhtelise vaesuse määr enne sotsiaalseid siirdeid oli 46,6% ja pärast selliseid siirdeid 17,7%; arvestades, et naiste vaesuse määr on liikmesriigiti väga erinev; arvestades, et vaatamata sellele, kui täpselt eristatakse suhtelises vaesuses elavaid rühmi, nagu eakad naised, vallalised naised, üksikemad, lesbid, biseksuaalid, transsoolised ja puudega naised, on sisserändajatest naiste ja etnilistesse vähemustesse kuuluvate naiste vaesusriski määr üle Euroopa Liidu sama; arvestades, et 38,9% ELi 28 liikmesriigi üldisest elanikkonnast ja 48,6% vallalistest naistest ei ole võimelised ootamatute kulutustega toime tulema; arvestades, et ÜRO inimõiguste ülemvoliniku teatel moodustavad enamiku maailma vaeseimast elanikkonnast naised, et maapiirkondades on vaesuses elavate naiste osakaal alates 1975. aastat 50% võrra suurenenud, et kaks kolmandikku maailma elanikkonna töötundidest langeb naiste arvele ja naised toodavad poole maailma toidust, kuid teenivad ainult 10% maailma sissetulekust ja neile kuulub alla 1% maailma omandist;

B. arvestades, et tööturul soolise võrdõiguslikkuse saavutamine sotsiaalse ja majandusliku

[1] Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2015)0050.
[2] Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2015)0218.
[3] Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2015)0351.
[4] Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2015)0350.
[5] http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/refreshTableAction.do?tab=table&plugin=1&pcode=t2020_50&language=fr

heaolu suurendamise teel ei ole kasulik mitte ainult naistele, vaid kogu ühiskonnale; arvestades, et eesmärk tagada meeste ja naiste võrdõiguslikkus pärineb 1957. aasta Rooma lepingust;

C. arvestades, et liikmesriikide valitsustel on ÜRO lapse õiguste konventsioonist ja säästva arengu tegevuskavast 2030 tulenevalt kohustus kindlustada, et kõik poisid ja tüdrukud saaksid täieliku põhihariduse; arvestades, et parlament korraldas 2015. aasta mais rahvusvahelisel naistepäeval ürituse „Naiste ja tüdrukute mõjuvõimu suurendamine hariduse abil“; arvestades, et nii kooliharidus kui ka kogemusõpe aitavad ületada tõrjutust ja mitmesuguseid diskrimineerimise vorme, luues kogukondade vahel dialoogi, avatust ja mõistmist ning suurendades tõrjutud kogukondade mõjuvõimu;

D. arvestades, et majanduslanguse ajal on juba niigi suhtelises vaesuses elavad inimesed – tõenäolisemalt naised – tööturul ja sotsiaalkindlustuse aspektist eriti haavatavas olukorras, eriti kui nad kuuluvad mitmekordse diskrimineerimise all kannatavatesse rühmadesse; arvestades, et ELi LGBT-inimesi käsitleva uuringu kohaselt ähvardab lesbisid ja biseksuaalseid ning transsoolisi naisi ebaproportsionaalselt suur seksuaalsel sättumusel või soolisel identiteedil põhineva diskrimineerimise oht tööhõives (19%), hariduses (19%), eluaseme leidmisel (13%), tervishoius (10%) ja juurdepääsus sotsiaalteenustele (8%); arvestades, et see ohustab ebaproportsionaalselt nende majanduslikku ja sotsiaalset heaolu;

E. arvestades, et viimastel aastatel on lisaks majanduskriisile ka komisjoni nõutud ja liikmesriikide rakendatud kokkuhoiumeetmed suurendanud ebavõrdsust ja mõjutanud eelkõige naisi, suurendades naiste vaesust ja tõrjudes neid aina rohkem tööturult välja; arvestades, et laste, eakate ja haigete hooldamisega seotud avalike teenuste võrku ja taristut on kärbitud ning seda tüüpi kvaliteetsete ja tasuta avalike teenuste osutamist vähendatud;

F. arvestades, et üksikvanemaga perekondi ohustab vaesus või sotsiaalne tõrjutus rohkem (49,8% võrreldes 25,2%-ga keskmistest ülalpeetavate lastega majapidamistest, kuigi liikmesriikide vahel on suuri erinevusi)[1]; arvestades, et Eurostati andmetel moodustasid naised 2014. aastal ELis 56,6% üksikvanemaga leibkondadest; arvestades, et vaesusel on suur mõju laste isiklikule arengule ja haridusele ning selle tagajärjed võivad kogu eluks püsima jääda; arvestades, et hariduslõhe eri sotsiaal-majanduslikest kihtidest pärit laste vahel on suurenenud (11 riigis saab pakutavast alusharidusest ja lastehoiust osa vaid kuni 15% alla 3-aastastest lastest); arvestades, et suure tõenäosusega kandub vaesus edasi läbi mitme põlvkonna; arvestades, et kvaliteetse hariduse puudumine suurendab märgatavalt laste vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse ohtu, ning mitmesugused pereeluga seotud tegurid, nagu stabiilsuse puudumine, vägivald ja halvad elutingimused, suurendavad märgatavalt koolist väljalangemise ohtu;

G. arvestades, et vaesus mõjutab eriti maapiirkondades elavaid naisi; arvestades, et maapiirkondades ei ole paljud naised isegi tööturul või töötuna registreeritud; arvestades, et töötus on maapiirkondade naiste seas väga suur ja need, kes töötavad, saavad väga väikest sissetulekut; arvestades, et maapiirkondades on naiste juurdepääs haridusele, vähktõve varajasele diagnoosimisele ja üldisele tervishoiule piiratud;

[1] Organisatsiooni Save the Children uurimus „Laste vaesus ja sotsiaalne tõrjutus Euroopas“ („Child Poverty and Social Exclusion in Europe“), Brüssel, 2014, lk 14.

H. arvestades, et suhtelise vaesuse tulemuseks on sotsiaalne tõrjutus ja vähene osavõtt ühiskonnaelust hariduse, õiguskaitse, elukestva õppe, esmaste tervishoiuteenuste, inimväärse eluaseme ja toidu, vee- ja energiakasutuse vallas, samuti juurdepääsul kultuurile, teabele, sportimisvõimalustele ning ühistranspordile; arvestades, et naiste toetamise meetmetesse investeerimine parandab ka nende perede, eriti laste elutingimusi;

I. arvestades, et ainult 11% Euroopa emadest soovib täiskohaga tööl käia ja 63% naistest valiks võimaluse korral paindlikuma tööaja, et seda paremini oma perekohustustega ühitada[1];

J. arvestades, et sooline palgalõhe on 16,3% ning arvestades, et ebatüüpilised ja paindlikud töölepingud (määramata tööajaga lepingud, ajutine töö, asendustöö, osaajatöö jne) on naiste seas samuti levinumad kui meeste seas; arvestades, et selliste ebakindlate lepingute tagajärjel satuvad naised sagedamini suhtelisse vaesusse ning see toob kaasa nn töötavate vaeste kategooria tekkimise;

K. arvestades, et naised, kes soovivad äri alustada, tekib sageli raskusi laenu saamisel, sest traditsioonilised finantsvahendajad ei taha neile laenu anda, kuna peavad naisettevõtjate rahastamist riskantsemaks ja naisi vähem võimeliseks ettevõtet edukalt juhtima ning tulusaid investeeringuid tegema;

L. arvestades, et naised töötavad sageli koduabilisena, tihtipeale väljaspool riikliku tööõiguse kohaldamisala; arvestades, et eriti dokumentideta naisi ähvardab sunnitud töö ja tööalase ärakasutamise oht;

M. arvestades, et naised võtavad meestest sagedamini enda peale eakate, haigete või sõltuvate pereliikmete, samuti laste eest hoolitsemise ning teevad sagedamini karjääripausi, mille tulemuseks on väiksem tööturul osalemine ja pikad eemalejäämise perioodid; arvestades, et vaesumise ohtu vähendab kvaliteetsete sotsiaalteenuste kasutuselevõtmine ning taskukohaste alusharidus- ja lastehoiuvõimaluste, samuti muude sõltuvate isikute, nt eakate hoolduse pakkumine; arvestades, et vähesed liikmesriigid on täitnud või ületanud Barcelona eesmärgid, mida tuleb pidada hädavajalikuks, et jõuda hoolduskohustuste võrdsema jagamiseni;

N. arvestades, et vaesuse põlvkondadevahelise mõõtme tõttu on vaesuse feminiseerumise vältimiseks kindlasti vaja parandada vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse ohtu sattunud tüdrukute ja naiste olukorda;

O. arvestades, et ELi 27 liikmesriigis elab suhtelises vaesuses 27,34% tööeas üksikemadest, samas kui muudest tööeas ja lastega peredest on selles olukorras 17%;

P. arvestades, et pensioniõiguste erinevus on keskmiselt 39% ning see tuleneb tasakaalustamatusest, mille on põhjustanud püsiv ebavõrdsus palkades ja juurdepääsus tööhõivele, diskrimineerimine ning sooline palgalõhe tööturul; arvestades, et selline pensionilõhe takistab naiste majanduslikku iseseisvust ning on üks põhjus, miks naised langevad vananedes allapoole vaesuspiiri; arvestades, et vaja on meetmeid, millega

[1] Vabaühenduse Mouvement Mondial des Mères Euroopa delegatsiooni 2011. aasta emade uuringu („Survey of Mothers in Europe 2011“) tulemused.

tagada naiste võrdne juurdepääs inimväärsetele pensioniskeemidele; arvestades, et nendes liikmesriikides, kus rakendati direktiivi 2006/54/EÜ, vähenes pensionilõhe aastatel 2006–2012[1];

Q. arvestades, et suhtelise vaesuse suurenemine on otseselt seotud eelarvekärbetega haridusvaldkonnas, sotsiaalkindlustussüsteemides ja hoiuteenustes; arvestades, et kriisi ja paljudes Euroopa riikides võetud kokkuhoiumeetmete all on kõige rohkem kannatanud naised ja lapsed;

R. arvestades, et naised on majandusliku ja sotsiaalse arengu tähtis tõukejõud ning hea haridus on üks tõhusamaid strateegiaid tööturul edu saavutamiseks ja vaesustsüklist väljamurdmiseks; arvestades, et kui haridus ei ole tasuta, siis moodustavad sellega otseselt ja kaudselt seotud kulutused vaesuses elavate inimeste jaoks tõsise takistuse, mis ei lase neil oma kvalifikatsiooni täiendada; arvestades, et tüdrukud on koolis poistest edukamad, kuid sageli takistab perega seotud ja muu surve neid hariduses saavutatud edu kutsetegevusse rakendamast või raskendab seda;

S. arvestades, et kiusamine mõjutab tõsiselt õppimistulemusi ning selle psühholoogilised tagajärjed, samuti mõju toimetulekule on poiste ja tüdrukute puhul erinevad;

T. arvestades, et ühiskonnas üldiselt tunnustatud stereotüübid lähtuvad patriarhaalsest hoiakust ning sunnivad naised ühiskonnas allutatud rolli, mis suurendab vaesuse feminiseerumist; arvestades, et need stereotüübid arenevad välja lapsepõlves ja kajastuvad õppimis- ja koolitusvalikutes ning sealt edasi tööturul; arvestades, et naiste tööalane tegevus piirdub pahatihti nn naistesõbralike tööülesannetega, mille eest ikka veel ei maksta nõuetekohast tasu, samas kui matemaatika, teaduse, äri, IKT ja inseneriteaduse valdkonnas, samuti vastutavatel ametikohtadel on naised vähemuses; arvestades, et need stereotüübid ja asjaolu, et palkade kujundamist mõjutavad sektorid, kus mehed on enamuses, põhjustavad soolist diskrimineerimist;

U. arvestades, et andmete kogumisel määratletakse leibkonna mõistet puudulikult, sest eeldatakse, et kõik leibkonna liikmed teenivad võrdselt ja jagavad ka ressursse võrdselt; arvestades, et sissetuleku ebavõrdsust käsitledes võetakse harva arvesse muid näitajaid peale leibkonna; arvestades, et leibkonna selline määratlus ei võimalda poliitika kujundamise protsessis arvesse võtta naiste olukorda sissetuleku või maksukohustuste aspektist;

V. arvestades, et strateegia „Euroopa 2020“, millega püütakse liidus kujundada arukat, jätkusuutlikku ja kaasavat majandust, hõlmab ulatuslikke eesmärke, nagu 75% tööhõive määr ning vaesuses ja sotsiaalses tõrjutuses elavate või sellises ohus olevate inimeste arvu vähendamine 2020. aastaks vähemalt 20 miljoni võrra; arvestades, et strateegia eesmärkide hulka kuulub koolist väljalangemise määra vähendamine alla 10%;

W. arvestades, et strateegia „Euroopa 2020“ üks eesmärke on tagada, et ülikoolihariduse saaks 40% 30–34-aastastest praeguse keskmise 37,9% asemel; arvestades, et naiste seas ületab kõrghariduse omandanute osakaal 42,3%, samas kui meeste seas on see 33,6%;

X. arvestades, et vaesuse vähendamine on üks strateegia „Euroopa 2020“ viiest

[1] http:\\www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2015/547546/EPRS_STU(2015)547546_EN.pdf, lk 11.

mõõdetavast eesmärgist ja selle saavutamiseks on vaja olulist uut poliitilist impulssi; arvestades, et neid eesmärke ei ole võimalik saavutada, andmata vaesusevastasele poliitikale tugevat soolist mõõdet, milleks tuleb vastu võtta riiklik poliitika naiste kaitsmiseks eelkõige vaesusse langemise ohu eest;

Y. arvestades, et vaesus ja sotsiaalne tõrjutus ning naiste majanduslik sõltuvus võib suurendada naistevastast vägivalda ja vastupidi, sest vägivald mõjutab naiste tervist ja toob sageli kaasa töökoha kaotamise, kodutuse, sotsiaalse tõrjutuse ning vaesumise; arvestades, et eeltoodule lisandub ka ebaproportsionaalne haavatavus inimkaubanduse ja seksuaalse ekspluateerimise suhtes; arvestades lisaks, et paljud sellise vägivalla all kannatavad naised jätkavad kooselu oma väärkohtlejaga, sest on temast majanduslikult sõltuvad;

Z. arvestades, et sooline võrdõiguslikkus aitab võidelda naiste vaesuse vastu, kuna sellel on positiivne mõju tootlikkusele ja majanduskasvule ning see suurendab naiste osalemist tööturul, mis omakorda toob suurt sotsiaalset ja majanduslikku kasu;

Vaesus ning töö- ja eraelu ühitamine

1. rõhutab kvaliteetsete avalike teenuste suurt tähtsust vaesuse ja eriti naiste vaesuse vähendamisel, kuna naised sõltuvad sellistest teenustest rohkem;

2. rõhutab, et mehi tuleb ergutada pühenduma soolise võrdõiguslikkuse edendamisele kõigis valdkondades ja tööturu kõigil tasanditel;

3. on seisukohal, et liikmesriigid peaksid pöörama suurt tähelepanu töö- ja eraelu ühitamisele, võttes kasutusele peresõbraliku töökorralduse, nagu kohandatav tööaeg ja kaugtöö võimalus; märgib, et taskukohase kvaliteetse lapsehoiu, sõltuvate ja eakate inimeste hoolduse ning eelkõige lastesõimede, lasteaedade ja pikaajaliste hooldusasutuste puudus suurendab sotsiaalset tõrjutust, soolist tööhõivelõhet, palgalõhet ja sellega seotud pensionilõhet; rõhutab, et naiste tööturule sisenemist ja seal püsimist toetab eelkõige võrdne juurdepääs kvaliteetsele tasuta alusharidusele ja taskukohasele lastehoiule, kooli-, kogemus- ja vabaõppele ning perekonda toetavatele teenustele, sest sellega tagatakse võrdsed võimalused ja lõhutakse vaesuse nõiaring, võimaldades naistel omandada sõltumatuse ja kvalifikatsiooni, mis tagab töökoha leidmise;

4. mõistab sügavalt hukka ELi kokkuhoiupoliitika, mille koosmõju majanduskriisiga suurendab vaesuse määra, eelkõige naiste seas;

5. kutsub liikmesriike ja komisjoni üles välja töötama poliitilisi ja rahalisi vahendeid ning kasutama olemasolevaid vahendeid, sealhulgas sotsiaalsete investeeringute paketti, et saavutada Barcelona eesmärgid; nõuab sellega seoses Euroopa Sotsiaalfondi ja Euroopa Regionaalarengu Fondi optimeerimist, seades sotsiaalsete investeeringute kasutamisel ja Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi määruse rakendamisel esikohale riiklike ja eraviisiliste asutuste loomise laste ja teiste sõltuvate isikute hoolduseks ja toetamiseks ning stabiilsuse ja kasvu pakti raames kehtestatud paindlikkusmehhanismi kasutamise alushariduse ja lastehoiu rahastamiseks; teeb ettepaneku, et komisjon eraldaks kaasrahastamismehhanismi kaudu erivahendeid stiimulite edendamiseks piirkondades, kus on vähe alusharidus- ja lastehoiuasutusi ja naiste tööhõive määr on eriti madal;

6. palub liikmesriikidel rakendada meetmeid kvaliteetsete tasuta avalike teenuste kaitseks, uuendamiseks ja edendamiseks, eelkõige tervishoiu, hariduse, sotsiaalkindlustuse ja õiguskaitse valdkonnas; juhib tähelepanu sellele, et avalike teenuste eesmärgi saavutamiseks on otsustavalt tähtis eraldada vajalikud rahalised ja inimressursid;

7. palub komisjonil ja liikmesriikidel võtta vajalikud meetmed, et edendada töö- ja eraelu ühitamist, mis võimaldaks naistel, eriti neil, kes on kõige suuremas vaesumisohus, täistööajaga karjääri jätkata või, kui see on nende eelistus, töötada osalise või paindliku tööajaga;

8. palub komisjonil teha tihedas koostöös liikmesriikidega terviklik ülemaailmne seadusandlik algatus, et vastata emade ja isade vajadustele seoses eri puhkuseliikidega, nagu rasedus- ja sünnituspuhkus, isapuhkus, vanema- ja hoolduspuhkus, eelkõige selleks, et aidata meestel aktiivsemalt isarolli täita, võimaldada perekohustusi õiglasemalt jagada ja seega anda naistele võrdsed tööturul osalemise võimalused, mis omakorda suurendab nende majanduslikku iseseisvust; tuletab meelde, et mõned liikmesriigid on selles valdkonnas juba vastu võtnud ELi õiguse sätetest ulatuslikumad seadused; palub liikmesriikidel kavandada seadusandlust emaduse, isaduse ja vanemaõiguste kaitsmiseks või tugevdamiseks; rõhutab tõsiasja, et 2010. aastal moodustasid mehed ainult 2,7% vanemapuhkuse õiguse kasutajatest, mis näitab, et on vaja konkreetseid meetmeid, et tagada võimalikult ulatuslikud individuaalsed ja mitteülekantavad vanemapuhkuse õigused;

9. väljendab veel kord pettumust rasedus- ja sünnituspuhkuse direktiivi tagasivõtmise üle pärast aastatepikkusi jõupingutusi ummikseisust pääsemiseks ja ELi kodanikele parema kaitse tagamiseks; palub komisjonil teha uus ettepanek ja austada parlamendi seisukohta, mille kohaselt tuleks praegu tagatud minimaalse täies ulatuses tasustatava rasedus- ja sünnituspuhkuse kestust pikendada 14 nädalalt 20 nädalale ning kehtestada kohustuslik õigus tasustatavale isapuhkusele; on veendunud, et kõigis liikmesriikides tuleb võtta erimeetmeid naiste töö- ja eraelu paremaks tasakaalustamiseks; nõuab tungivalt, et komisjon lisaks Euroopa poolaasta eesmärkide hulka sotsiaalse mõõtme tugevdamise ning tööelus soolise võrdõiguslikkuse tagamise;

10. kiidab heaks ettepaneku võtta kasutusele hoolduspuhkus, nagu on ette nähtud komisjoni tegevuskavas „Uus algus töötavate perekondade töö- ja eraelu tasakaalu saavutamiseks“;

11. nõuab õiguste individualiseerimist sotsiaalse võrdsuse poliitikas;

Vaesus ja töö

12. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles rakendama poliitikat naiste tööhõive edendamiseks ja sotsiaalselt tõrjutud naisrühmade tööturule integreerimiseks kooskõlas strateegiaga „Euroopa 2020“, tugevdama ja täiustama haridust ja rohkem investeerima koolitus- ja teavituskampaaniatesse, tagades, et kvalifikatsioon aitab naistel tööturule integreeruda, ja pannes rõhku pidevõppele, sest see annab naistele vajalikud oskused kvaliteetsete töökohtade saamiseks ning võimaldab neil pidevalt muutuval tööturul ümber õppida; nõuab loodusteaduste, tehnoloogia, inseneriteaduste ja matemaatika valdkonna ulatuslikumat propageerimist tüdrukute seas, et varakult hariduslike stereotüüpide vastu võidelda ning ületada pikaajalised tööhõive- ja palgaerinevused;

nõuab taskukohaste ja kvaliteetsete avalike hooldusteenuste arendamist, kohandatavat, kuid mitte ebakindlat tööaja korraldust, millest oleks kasu nii naistele kui meestele, ning meetmeid meeste ja naiste kutseala- ja sektoripõhise segregatsiooni vähendamiseks, sealhulgas ettevõtluses ja vastutavatel ametikohtadel;

13. rõhutab, et juurdepääs krediidile, finantsteenustele ja nõustamisele aitab oluliselt suurendada sotsiaalse tõrjutuse ohus olevate naiste võimalusi ettevõtluses ning nende esindatust selles sektoris; palub komisjonil ja liikmesriikidel võtta tõhusaid meetmeid, et suurendada oma ettevõtet või investeerimisprojekti käivitada soovivate naiste juurdepääsu rahastamisele ning edendada naiste ettevõtlust, sest see toetab üldist majanduslikku ja sotsiaalset arengut, samuti hõlbustada laenu saamist, sealhulgas mikrolaenuvahendite kaudu, pöörates eelkõige tähelepanu haavatavatele naistele, kes on mitmekordse diskrimineerimise ohus, ning arendada ja laiendada füüsilisest isikust ettevõtjana töötamise programme nii, et see ei too kaasa ebakindlat olukorda; rõhutab siinjuures, kui tähtsad on parimate tavade jagamine ja edendamine, mentorlus, naiseeskujud ja muud töötute naiste toetamise viisid;

14. rõhutab, et otsustavalt tähtis on teha järgmist: reformida makromajanduslikku, sotsiaal- ja tööturupoliitikat, kooskõlastades selle soolise võrdõiguslikkuse poliitikaga, et tagada naistele majanduslik ja sotsiaalne õiglus; vaadata läbi vaesuse määra kindlaksmääramiseks kasutatud meetodid ning koostada jõukuse õiglase jaotamise strateegiad; tagada naistele minimaalne sissetulek, inimväärsed palgad ja pensionid ning luua rohkem kvaliteetseid ja tagatud õigustega töökohti; võimaldada naistel ja tüdrukutel osa saada kvaliteetsetest avalikest teenustest, püüdes sotsiaalkindlustusteenuste parandamisel ühtlasi vähendada soolisi erinevusi;

15. märgib, et ebakindlatel ja väikesepalgalistel töökohtadel ning mittestandardsete töölepingutega töötavad enamasti naised; märgib, et veel üks töö ebakindluse aspekt on mittevabatahtliku osalise tööajaga töö ulatus, mis suurendab vaesusriski ning on kasvanud 16,7%-lt 19,6%-ni kogutööhõivest; kutsub liikmesriike suurendama jõupingutusi, et võidelda deklareerimata töö, ebakindlate töökohtade ning ebatüüpiliste töölepinguvormide kuritarvitamise, sealhulgas mõnedes liikmesriikides kasutatavate kindlaksmääramata tööajaga lepingute vastu; juhib tähelepanu sellele, et suures osas teevad deklareerimata tööd naised, mis vähendab naiste sissetulekut, sotsiaalkindlustuskaitset ja sellega kaetust ning ELi SKP taset; nõuab tungivalt, et liikmesriigid kaaluksid võimalust rakendada Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) soovitusi, mille eesmärk on vähendada ebakindla töö osakaalu[1], nt analüüsida ja vähendada olukordi, milles tohib ebakindlaid lepinguid kasutada, ning piirata aega, mille jooksul töötaja selliste üksteisele järgnevate lepingutega töötada võib ja mille järel tuleks töötajale pakkuda tähtajatut lepingut;

16. kutsub liikmesriike üles teostama järelevalvet naistöötajate õiguste üle, kes töötavad järjest rohkem madalapalgalistel töökohtadel ja langevad diskrimineerimise ohvriks;

17. juhib tähelepanu vaesuses elavate naiste uutele kategooriatele, millesse kuuluvad noored töötavad naised eelkõige teatavates liikmesriikides, kelle maksupoliitika ei võta arvesse nendesse kategooriatesse kuuluvate naiste ees seisvaid raskusi ning kes

[1] Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni väljaanne „Poliitika ja eeskirjad ebakindla töö vastu võitlemiseks“ („Policies and regulations to combat precarious employment“), 2011.

seepärast sunnivad suurele osale noortele naissoost ülikoolilõpetajatele peale ebakindlad töötingimused ja sissetuleku, mis vaevalt ületab vaesuspiiri (uusvaesed);

18. kordab oma nõudmist, et komisjon vaataks läbi kehtivad õigusaktid, et kaotada sooline palgalõhe ning vähendada meeste ja naiste pensionilõhet; märgib, et palkade läbipaistvust suurendavad meetmed on soolise palgalõhe kaotamisel keskse tähtsusega ning kutsub liikmesriike üles rakendama komisjoni 7. märtsi 2014. aasta soovitust meeste ja naiste võrdse tasustamise põhimõtte tugevdamise kohta läbipaistvuse abil, sealhulgas tõendamiskoormise ümberpööramist juhtudel, mil vaidlusküsimuseks on sooline diskrimineerimine töökohas;

19. palub, et komisjon viiks läbi uuringu selle kohta, kuidas mõjutab soovahetuse ametliku tunnistamise korra olemasolu või selle puudumine transsooliste inimeste olukorda tööturul, eelkõige nende juurdepääsu tööhõivele, palgataset, karjäärivõimalusi ja pensione;

20. leiab, et hädavajalik on töötada ELi tasandil välja võrdväärse töö määratlus, võttes arvesse Euroopa Kohtu praktikat eesmärgiga tagada, et võetakse arvesse selliseid tegureid nagu töötingimused, töötajatele antud vastutus ja töö füüsilised või vaimsed eeldused; leiab, et hädavajalik on käsitleda eri sektorites võrdväärse töö eest võrdse tasu saamise küsimust, et rakendataks avaramat tõlgendust eesmärgiga hõlmata erinevusi tasus tööde eest, mis ei pruugi algselt vaadates näida võrreldavad, näiteks õendussektor võrreldes tootmissektoriga;

21. võtab murega teadmiseks, et naised saavad sageli vaevalt elatusminimumini küündivat pensioni, millel on erinevad põhjused, näiteks on nad teinud vaheaja töötamises või lõpetanud oma tööelu oma perekonna eest hoolitsemiseks, on suurema osa oma elust töötanud osalise tööajaga lepingutega või kuna nad töötasid oma abikaasa jaoks tasuta, eriti kaubanduses ja põllumajanduses, ei tasunud nad sotsiaalkindlustusmakseid;

22. tunneb heameelt asjaolu üle, et komisjon peab võrdväärse töö eest võrdse tasu saamist oma uue soolise võrdõiguslikkuse strateegia üheks peamiseks tegevusvaldkonnaks; taunib siiski asjaolu, et komisjon on avaldanud ainult talituste töödokumendi, langetades oma soolise võrdõiguslikkuse strateegia seeläbi sisedokumendi tasandile; nõuab seepärast, et komisjon võtaks vastu teatise, milles käsitletaks uut strateegiat soolise võrdõiguslikkuse ja naiste õiguste kohta 2015. aasta järgseks perioodiks, et sellega hõlmatud eesmärke ja poliitikat saaks tulemuslikult rakendada;

23. palub liikmesriikidel tagada, et kõigil, kes on ajutiselt katkestanud kutse, et kasvatada lapsi või hoolitseda eakate eest, oleks võimalus tööturule naasta ning õigus saada tagasi endine ametikoht ning tööalane positsioon;

24. kutsub komisjoni üles koostama ELi miinimumsissetuleku kavade mõjuhinnangut ning kaaluma edasisi meetmeid, mille puhul võetakse arvesse iga liikmesriigi majanduslikku ja sotsiaalset olukorda, ning hinnangut selle kohta, kas need kavad võimaldavad leibkondadel rahuldada isiklikke põhivajadusi; kutsub komisjoni üles hindama sel põhjal seda, millisel viisil ja milliste vahenditega võib tagada piisava miinimumsissetuleku ülevalpool vaesuspiiri, mis on vähemalt 60% riigi mediaansissetulekust kõigis liikmesriikides, vastavalt riiklikele tavadele ja traditsioonidele, austades samas nende iseärasusi, et toetada sotsiaalset sidusust kogu

ELis; nõuab veel kord tungivalt, et liikmesriigid kehtestaksid riikliku miinimumpensioni, mis ei tohi olla madalam suhtelise vaesuse piirist;

25. märgib, et pensionil naised on kõige haavatavam rühm ja nad elavad sageli vaesuses või vaesuse ohus; kutsub liikmesriike üles käsitlema pensionilõhe vähendamise probleemi majandusliku eesmärgina; kutsub liikmesriike üles reformima pensionisüsteeme eesmärgiga tagada alati kõigile piisav pension, et kaotada pensionilõhe; on seisukohal, et pensionilõhe kaotamise vahendid on muu hulgas pensionisüsteemide kohandamine naiste ja meeste võrdsuse tagamiseks, muudatused hariduses, karjääri planeerimine, lapsehoolduspuhkuse süsteemid ja muud lapsevanemaid toetavad teenused; palub liikmesriikidel kaaluda jagatud pensioniõiguste kehtestamist lahutuse ja kooselu lõpetamise korral, kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega; märgib, et tööandja vanaduspensioniskeemid toimivad järjest rohkem vastavalt kindlustuspõhimõtetele ja sellega võib kaasneda mitmeid sotsiaalkaitsega seotud puudujääke[1]; rõhutab, et Euroopa Liidu Kohus on selgelt öelnud, et tööandjapensioni skeeme tuleb pidada töötasuks ja et võrdse kohtlemise põhimõtet tuleb seetõttu kohaldada ka nende suhtes;

Vaesus: üldised soovitused

26. rõhutab, et vaesuses elavad inimesed maksavad tihtipeale jõukamate inimestega võrreldes kõrgemat ühikuhinda samade kaupade ja teenuste eest, mis on nende sotsiaalseks ja majanduslikuks ellujäämiseks hädavajalikud, näiteks telekommunikatsiooni, energia ja vee eest; kutsub liikmesriike üles tegema tihedamat koostööd tarnijate ja ettevõtjatega enim puudustkannatavate isikute jaoks toetuskavade ja sotsiaalse tarifitseerimise väljatöötamisel, eelkõige seoses vee- ja elektrivarustusega, et kaotada majapidamiste kütteostuvõimetus;

27. nõuab tungivalt, et komisjon hoiduks soovitustest selle kohta, et liikmesriikide valitsusasutuste töö ümber korraldataks ja seal kärpeid läbi viidaks või tööhõive paindlikkuse suurendamise kohta või avaliku sektori teenuste privatiseerimise kohta, sest need lähenemisviisid on vaieldamatult aidanud kaasa töötajate sotsiaalsete õiguste nõrgendamisele ning nende tagajärgi tajuvad tugevamalt naised;

28. kinnitab hariduse rolli võitluses sooliste stereotüüpidega, et anda naistele ja tüdrukutele ühiskondlikus, majanduslikus, kultuuri- ja poliitikavaldkonnas ning teaduses rohkem mõjuvõimu ning lõpetada vaesuse nõiaring naiste kaasamisega sektoritesse, kus nad on olnud alaesindatud, näiteks teadus, tehnoloogia, inseneriteadused ja ettevõtlus, ning kutsub komisjoni üles lisama naiste kutseõppe eesmärke riigipõhistesse soovitustesse; rõhutab mitteformaalse hariduse tähtsust; kutsub liikmesriike üles muutma tüdrukute ja naiste potentsiaali edendamise nimel nende haridusse tehtavaid investeeringuid oma majanduse ja taastamiskavade lahutamatuks osaks; ergutab liikmesriike tegema tööd noorte naiste aitamiseks üleminekul formaalselt hariduselt tööturule; rõhutab, et on vaja, et kõik haridusasutused jagaksid demokraatlikke väärtusi, et edendada sallivust, kodanikuaktiivsust, sotsiaalset vastutust ja sooga, vähemustega ning etniliste ja usurühmadega seotud erinevuste austamist; juhib tähelepanu spordi ja kehalise kasvatuse tähtsusele eelarvamustest ja stereotüüpidest vabanemisel ning nende võimalikule väärtusele sotsiaalset haavatavate noorte abistamiseks õigele teele

[1] http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/files/conference_sept_2011/dgjustice_oldagepensionspublication3march2011_en.pdf.

tagasitulekuks;

29. peab murettekitavaks, et lastega naisi diskrimineeritakse töökohal, kuna nad on emad, ja mitte sellepärast, et nende töö tulemuslikkus oleks töökaaslastega võrreldes väiksem; nõuab, et liikmesriigid edendaksid aktiivselt emade kui töötajate positiivset mainet ja võitleksid nn emaduse eest karistamise nähtusega, mille olemasolu kinnitavad arvukad uuringud;

30. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama, et struktuuri- ja investeerimisfonde, eelkõige Euroopa Sotsiaalfondi (ESF) ja Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi (EFSI) kasutataks hariduse ja koolituse parandamiseks, eesmärgiga parandada juurdepääsu tööturule ning võidelda naiste töötuse, vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu; rõhutab, et ESFist sotsiaalse kaasatuse meetmetele ja sotsiaalse innovatsiooni projektidele eraldatud 20% tuleks aktiivsemalt kasutada algatuste toetamiseks – näiteks väikesed kohalikud projektid –, mille eesmärk on vaesust ja sotsiaalset tõrjutust kogevate naiste mõjuvõimu suurendamine; nõuab tungivalt, et liikmesriigid korraldaksid rohkem teavituskampaaniaid ELi rahastatavates projektides osalemise võimaluste kohta;

31. nõuab niisuguste rahastamismehhanismide kasutuselevõtmist, mis soodustaksid võrdset esindatust valdkondades, kus valitseb sooline tasakaalustamatus, ning rõhutab vajadust sooliselt eristatud andmete järele, et paremini mõista tüdrukute, poiste, meeste ja naiste olukorda ning selle tulemusel pakkuda tasakaalustamatuse probleemile mõjusamaid lahendusi; palub komisjonil esitada soo ja vanuse alusel eristatud andmed sellistes Euroopa haridusalase liikuvuse programmides osalemise kohta, nagu Erasmus+, Loov Euroopa ja Kodanike Euroopa;

32. tuletab eelkõige meelde rändajatest ja pagulastest laste, nii poiste kui ka tüdrukute õigust haridusele, mis on Euroopa ühiskonna üks prioriteete; rõhutab seetõttu, et jätkuvat rändekriisi silmas pidades tuleks nii ELi kui ka liikmesriikide tasandil rändajate hariduse vallas kiiresti meetmeid võtta; rõhutab, et haridus on integratsiooni ja töölesobivuse võti ning riikliku haridussüsteemi suutmatus selle ülesandega toime tulla võib kaasa tuua edasise kultuurilise eristumise ja süvendada ühiskonna lõhenemist; märgib, et nii pagulaslaagrites kui ka vastuvõtvates omavalitsustes tuleb pakkuda nõutavatele kvaliteedinormidele vastavat haridust ning keelelist ja psühholoogilist abi, ning märgib, et pagulase staatuse tunnustamisega seotud bürokraatlikud ja administratiivsed küsimused ei tohi takistada juurdepääsu haridusele;

33. rõhutab vabaühenduste ja kolmanda sektori rolli kõnealuses valdkonnas ning kutsub liikmesriike üles nende tegevust toetama; tuletab meelde, et naised osalevad suurel määral ka vabatahtlikus hariduses ja muus tegevuses ning toetavad ja täiendavad näiteks põgenike ja ebasoodsas olukorras laste haridusvõimalusi;

34. rõhutab, et laste vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse tagajärjed võivad kesta kogu elu ja selle tagajärjeks võib olla põlvkonniti edasikanduv vaesus; rõhutab, et kõigis liikmesriikides on laste vaesusrisk ja sotsiaalne tõrjutus tugevalt seotud nende vanemate ja eriti ema haridustasemega, vanemate olukorraga tööturul, nende sotsiaaltingimustega ning riigi pakutavate perekonna toetamise teenustega; soovitab kõikidel liikmesriikidel tagada, et kõigil noortel oleks igas vanuses juurdepääs kvaliteetsele ja tasuta riiklikule haridusele, sealhulgas koolieelsele haridusele; rõhutab laste haridusnõustamise tähtsust, sest see

võimaldab neil oma potentsiaali täielikult ära kasutada; rõhutab, et on vaja sihipäraste programmidega toetada teismeliste emade jätkuvat hariduse omandamist, sest nende haridussüsteemist varakult lahkumine on esimene samm vaesuse poole; rõhutab vajadust kehtestada ulatuslikud meetmed laste vaesusega võitlemiseks ning laste heaolu edendamiseks, mis põhineksid kolmel sambal: juurdepääs piisavatele vahenditele ning töö ja pereelu ühitamine, kvaliteetsete teenuste kättesaadavus ning laste kaasamine neid puudutavatesse otsustesse ning kultuuri-, vabaaja- ja sporditegevusse; kinnitab vajadust tagada võrdselt hõlbus juurdepääs teabele, eriti seoses sotsiaalkindlustuse, täiskasvanuõppe ja tervishoiuga ning kättesaadava majandusliku toetusega;

35. rõhutab, et lesbide, geide, biseksuaalide, trans- ja intersooliste inimeste (LGBTI) perekondade mittetunnustamine mitmetes liikmesriikides põhjustab LGBTI-inimeste jaoks madalamat sissetulekut ja kõrgemat elukallidust, suurendades vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse ohtu; on veendunud, et võrdse kohtlemise alased õigusaktid on seksuaal- ja soolisi vähemusi mõjutava tõrjumisest ja diskrimineerimisest põhjustatud vaesusega võitlemisel esmatähtis vahend; kutsub nõukogu sellega seoses üles võtma vastu 2008. aastal esitatud ettepanekut võtta vastu direktiiv, millega rakendatakse võrdse kohtlemise põhimõtet sõltumata isikute usutunnistusest või veendumustest, puudest, vanusest või seksuaalsest sättumusest; nõuab ka seda, et soolise võrdõiguslikkuse direktiivides keelustataks nende eelseisva uuestisõnastamise käigus sõnaselgelt sooidentiteedi alusel diskrimineerimine; on jätkuvalt mures selle pärast, et teadlikkus oma õigustest ning teadlikkus diskrimineerimise ohvritele toetust pakkuvatest asutustest ja organisatsioonidest on väike; kutsub komisjoni sellega seoses üles tähelepanelikult kontrollima siseriiklike kaebuste esitamise organite ja menetluste tulemuslikkust;

36. kutsub üles täielikult rakendama direktiivi 2006/54/EÜ (meeste ja naiste võrdsete võimaluste ja võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise kohta tööhõive ja elukutse küsimustes) ning seda läbi vaatama, lisades sellesse nõude ettevõtjatele koostada soolise võrdõiguslikkuse meetmed või kavad, sh segregatsiooni vähendamise meetmed, palgasüsteemide väljatöötamine ja meetmed naiste karjääri toetamiseks;

37. kinnitab juba noorena saadud majandus- ja finantsalase hariduse tähtsust, sest see parandab tõendatult majanduslike otsuste tegemist hilisemas elus, sh kulude ja sissetuleku haldamist; soovitab vahetada parimaid tavasid ja edendada haridusprogramme, mille sihtrühmaks on haavatavatesse ja tõrjutud elanikkonnarühmadesse kuuluvad naised ja tüdrukud, keda ähvardab vaesus ja sotsiaalne tõrjutus;

38. märgib, et elukaaslase sissetuleku puudumine võib olla naiste jaoks üks peamisi vaesust ja sotsiaalset tõrjutust põhjustavaid tegureid; võtab teadmiseks selliste leskede ja lahutatud naiste ning üksikemade sageli ebakindla olukorra, kellele kohtunik on andnud laste hooldusõiguse, kelle jaoks tuleb kindlaks määrata piisavad ülalpidamiskulud; märgib, et ülalpidamiskulude mittemaksmine võib üksikemad vaesusesse viia; rõhutab, et lahutatud naised langevad sageli diskrimineerimise ja vaesuse ohvriks ja et on tõendatud, et naised ei ole ikka veel täielikult majanduslikult iseseisvad, juhtides seeläbi tähelepanu vajadusele võtta edasisi meetmeid tööturu ning soolise palgalõhe kaotamise vallas;

39. rõhutab, et maksupoliitikal on sooline mõõde; kutsub seepärast komisjoni üles edendama maksupoliitika parimaid tavasid, mis võtavad soolist võrdõiguslikkust arvesse ja edendavad seda, eelkõige seoses kodumajapidamiste sissetulekute maksustamisega, mis mõnikord võib põhjustada madalama sissetulekuga isikute kõrgemat maksustamist, sealhulgas käibemaksuga; kutsub sel eesmärgil üles kehtestama madalamat käibemaksumäära kaupadele, mis on naiste jaoks esmatarbekaubad, näiteks tampoonid;

40. rõhutab, et kodumajapidamiste kulusid ja sissetulekuid käsitlevaid andmeid tuleb täiendada individualiseeritud andmetega, et võtta arvesse soolist ebavõrdsust kodumajapidamistes;

41. rõhutab, et makromajanduspoliitika peab olema kooskõlas sotsiaalse võrdsuse poliitikaga ning sisaldama tugevat soolist aspekti; kinnitab, et finantseerimisasutused, näiteks Euroopa Keskpank ja riikide keskpangad peavad makromajandusliku rahanduspoliitika või finantsteenuste poliitika kujundamisel ja selleteemaliste otsuste tegemisel võtma arvesse sotsiaalset mõju, sealhulgas soolisele ebavõrdsusele avalduvat mõju;

42. kinnitab oma toetust algatusele koostada näitlik eelarve ning palub komisjonil arvestada selle koostamisel ka soospetsiifilisi üksikasju, sh leibkondades ilmnevat soolist ebavõrdsust;

43. kinnitab vajadust uurida naiste kodutust ning selle põhjuseid ja ajendeid, sest senised andmed ei kajasta seda nähtust piisavalt; märgib, et soopõhised elemendid, mida tuleks arvesse võtta, hõlmavad soopõhist majanduslikku sõltuvust, ajutist eluaset või sotsiaalteenuste vältimist;

44. rõhutab, et naistevastane vägivald on ELis jätkuvalt suureks probleemiks, mis mõjutab oma ohvreid, ja et on vaja kiiresti vaja kaasata vägivalla toimepanijad meetmetesse, et võidelda naiste vastu suunatud vägivallaga nende east, haridustasemest, sissetulekust või ühiskondlikust positsioonist sõltumatult ning et sellise vägivalla mõju marginaliseerimisega, vaesusega ja sotsiaalse tõrjutusega seotud ohtudele suureneb järjepidevalt; märgib, et naiste majanduslik sõltumatus on väga oluline tegur, mis määrab ära nende võimaluse ennetavalt koduvägivalla eest põgeneda; kutsub liikmesriike ning piirkondlikke ja kohalikke omavalitsusi üles tagama, et sotsiaalkaitsesüsteemid tagaksid nende naiste õigused, kes langevad mis tahes vägivalla, näiteks koduvägivalla, inimkaubanduse ja prostitutsiooni ohvriks, ning võtaksid meetmeid nende naiste taasintegreerimiseks tööturule, kasutades selliseid vahendeid nagu Euroopa Sotsiaalfond; rõhutab vajadust suurendada vägivalla ohvritele pakutavaid õigusteenuseid käsitleva teabe kättesaadavust;

45. rõhutab vajadust võidelda kindlameelselt eelkõige naistele suunatud koduvägivalla vastu; märgib, et naiste majanduslik sõltumatus on naiste elus väga oluline tegur, mis määrab ära nende võimaluse koduvägivalla eest pääseda, ning et naised, kes on välja võtnud kogu oma tasustatava puhkuse, riskivad töökoha ja majandusliku sõltumatuse kaotamisega; märgib, et hiljutine koduvägivalla ohvrite puhkuse kehtestamine Austraalias ja Ameerika Ühendriikides on taganud paljudele töötajatele tööhõive kaitse koduvägivalla tagajärgedega toimetulemise ajal, mis võimaldab neil käia näiteks arsti vastuvõtul, ilmuda kohtusse ja tegeleda muude niisuguses olukorras tingitud vajalike

toimingutega; palub komisjonil ja liikmesriikidel uurida, kas oleks teostatav ja tulemuslik võtta kasutusele tasustatud eripuhkuse süsteem koduvägivalla ohvritele ja selle all kannatanutele, juhul kui tasustatud puhkuse puudus takistab neid töökohta säilitamast, kusjuures samas tuleb tagada nende eraelu puutumatus, samuti palub komisjonil ja liikmesriikidel kehtestada täiendavad meetmed, et suurendada teadlikkust koduvägivalla probleemist ja aidata sellise vägivalla ohvreid, suurendada nende teadlikkust oma õigustest ja edendada nende õiguste kaitset ning kaitsta nende majanduslikku sõltumatust;

46. kordab oma üleskutset, et EL ja selle liikmesriigid allkirjastaksid ja ratifitseeriksid Istanbuli konventsiooni, ning nõuab kiiresti algatuse käivitamist, et kehtestada ELi direktiiv naistevastase vägivallaga võitlemise kohta; nõuab veel kord, et komisjon esitaks soopõhise vägivallaga võitlemise Euroopa strateegia, viiks sisse soopõhise vägivallaga võitlemise Euroopa aasta ning täiendavad õigusmeetmed, et määratleda selline vägivald vihakuritegudega tihedalt seotud konkreetse kuriteona;

47. on veendunud, et on vaja teha ennetavalt tööd naistevastasest vägivallast vabanemiseks, võttes sihikule vägivalda ülistavad normid; rõhutab, et stereotüüpide ja struktuuridega, millest lähtub meeste vägivald naiste vastu, tuleb võidelda ennetavate meetmete abil, kasutades selleks riigi tasandil kampaaniaid ja pidevat harimist nn machokultuuri küsimuses;

48. juhib tähelepanu sellele, et uusi tehnoloogiaid tuleks käsitleda uute töökohtade loomise peamise vahendina ning naiste vaesusest väljaaitamise võimalusena;

49. ergutab liikmesriike aitama koostöös piirkondlike ja kohalike omavalitsustega suurendada naiste elukvaliteeti maapiirkondades, et vähendada vaesuse ohtu ja samal ajal pakkuda kvaliteetseid haridusprogramme, anda maapiirkondade naistele rohkem mõjuvõimu ning võimaldada sellele elanikkonnarühmale kvaliteetseid töötingimusi ja piisavat sissetulekut; ergutab liikmesriike pakkuma kvaliteetset munitsipaal-, sotsiaalset ja avalikku taristut, et parandada üldisi elutingimusi maapiirkondades;

50. on veendunud, et endiselt ei tunnistata mitmeid vaesuse, eriti naiste vaesuse aspekte, näiteks naiste puudulikku juurdepääsu kultuurile ja sotsiaalsele osalusele, ning kutsub seepärast liikmesriike üles pakkuma vajalikku toetust, et tagada, et kõik naised saaksid kasutada õigust kultuurile, sportimisele ja vabaajategevusele, pöörates seejuures erilist tähelepanu vaesuses elavatele puudega ja rändajatest naistele; on seisukohal, et kehtivad suure materiaalse puuduse näitajad ei võta arvesse selliseid tegureid nagu juurdepääs kultuurile ja sotsiaalsele osalusele, ning seepärast tekitavad puudulikku arusaamist vaesusest; nõuab arvukamate näitajate väljatöötamist, et hinnata tõrjutust sotsiaalse, kultuurilise ja poliitilise osalemise seisukohast ning eelkõige selle mõju vaesuse nõiaringile ning põlvkondadevahelist mõju;

51. nõuab uuringute läbiviimist, et koguda selle valdkonna kohta värsket statistikat, mille põhjal luua laiendatud, põhjalik ja usaldusväärne andmebaas;

52. märgib, et puudega naised kogevad perekonnas ja hariduses sageli diskrimineerimist, nende töövõimalused on piiratud ja sotsiaalhüvitistest ei piisa, et vältida nende tagasilangemist vaesusesse; rõhutab sellega seoses, et liikmesriigid ning piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused peaksid andma puuetega naistele eriabi, mida nad vajavad

oma õiguste kasutamiseks, ning tegema ettepanekuid, kuidas toetada täiendavate meetmete, eelkõige hariduse ja koolituse kaudu nende integreerimist tööturule;

53. nõuab otsustavamaid meetmeid võitluses kütteostuvõimetusega, mis mõjutab ebaproportsionaalselt tugevalt vallalisi naisi ning üksikvanemate ja naiste juhitud majapidamisi; nõuab tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid kehtestaksid kütteostuvõimetuse sellise määratluse, kus võetakse arvesse ka nähtuse soolisi aspekte, ning lisaksid selle tulevikus uuesti sõnastatavasse hoonete energiatõhususe direktiivi; rõhutab selliste kogukondlike energiaalgatuste nagu ühistute suurt tähtsust haavatavatele energiatarbijatele ning eelkõige vaesust, sotsiaalset tõrjutust ja marginaliseerimist kogevate naistele suurema mõjuvõimu andmisel; rõhutab, et kliimamuutustel on naiste vaesusele suur mõju, sest naised sõltuvad rohkem loodusvaradest ja neil on vähem vahendeid enda kaitsmiseks kliimamuutuste negatiivsete tagajärgede eest, nagu mõju tervisele, põud, loodusõnnetused või keskkonnamuutustega seotud sundränne; taunib asjaolu, et ELi kliimapoliitikasse ei ole süstemaatiliselt sisse viidud soolist aspekti, ning nõuab, et liidu institutsioonid võtaksid soolist mõõdet arvesse kõikides ELi kliimapoliitika valdkondades ja õigusaktides;

54. kordab oma üleskutset, et komisjon püüaks kehtestada Euroopa lastegarantiid, et igal vaesusriskis Euroopa lapsel oleks juurdepääs tasuta tervishoiuteenustele, tasuta haridusele, tasuta lapsehoiule, inimväärsele eluasemele ja õigele toitumisele; rõhutab, et selline poliitika peab võtma arvesse naiste ja tüdrukute olukorda, eelkõige haavatavates ja marginaliseeritud kogukondades; märgib, et noortegarantii algatus peab hõlmama soolist aspekti;

55. ergutab liikmesriike ja komisjoni koguma soo alusel eristatud statistilisi andmeid ning kehtestama naiste ja vaesuse kohta uued üksiknäitajad, mis oleks naiste ja vaesuse suhtes rakendatava laiema sotsiaal-, majandus- ja tööhõivepoliitika mõju hindamisvahend, et arendada välja vaesusega võitlemiseks kasutatavate õigusnormide ja eelarvevahendite alaste parimate tavade vahetus, keskendudes seejuures eriti suures vaesusohus olevatele rühmadele, mis hõlmavad teiste seas rändajatest naisi, etnilistesse vähemustesse kuuluvaid naisi, vallalisi naisi, eakaid naisi, puudega naisi ning perekonnaliikme eest kodus hoolitsevaid naisi, ning tehes seda sõltumatult nende seksuaalsest sättumusest või soolisest identiteedist;

56. nõuab komisjoni soovituste rakendamist ning koostööd komisjoniga;

57. rõhutab sotsiaalsete ettevõtete rolli vaesuse ja sotsiaalse tõrjumise ning mitmekordse diskrimineerimisega silmitsi seisvate naiste mõjuvõimu suurendamisel ning nende kaasamisel;

58. rõhutab kui tähtis on, et ELi arengukoostöö ja -abi poliitikavaldkonnad, programmid ja meetmed oleksid sootundlikud, et anda naistele mõjuvõimu ja aidata neil saavutada hariduse ja koolituse kaudu sõltumatus, ning võidelda soolise diskrimineerimisega ja kõigi naiste vastu suunatud vägivalla vormidega, sealhulgas inimkaubanduse ja naiste suguelundite moonutamisega;

59. palub komisjonil ja liikmesriikidel luua sidusrühmade kaasamisprotsessid, mille eesmärk on toetada ja hõlbustada vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse ohus olevate isikute ning eelkõige naiste ja tüdrukute otsest osalemist sotsiaalset kaasamist käsitleva

poliitika kujundamises kõikidel tasanditel;

60. palub komisjonil ja liikmesriikidel rakendada sooteadlikku eelarvestamist vahendina, mis tagab, et eelarveotsustes arvestatakse soolist mõõdet ja käsitletakse diferentseeritud mõju;

61. kutsub liikmesriike üles tegema koostööd vaesusevastases võitluses valitsusväliste organisatsioonidega, kes tegutsevad edukalt äärmusliku vaesuse all kannatavatel aladel ning kellel on väärtuslikku oskusteavet kohalikes kogukondades; kutsub liikmesriike üles toetama tulemuslikku kohaliku tasandi koostööd;

62. palub, et liikmesriigid ja komisjon kaasaksid võrdse kohtlemise toetamiseks soolise võrdõiguslikkuse teostamisse tööturu osapooled (ametiühingud ja tööandjad) ning kodanikuühiskonna, kaasa arvatud soolist võrdõiguslikkust edendavad asutused; rõhutab, et sotsiaaldialoog peab hõlmama soolise võrdõiguslikkuse jälgimist ja edendamist töökohal, sealhulgas paindliku töökorraldust, et hõlbustada töö- ja eraelu ühitamist; rõhutab, kui olulised on kollektiivlepingud diskrimineerimise vastu võitlemisel ning naiste ja meeste võrdsuse edendamisel töökohal, samuti muud vahendid, nagu käitumisjuhendid, teadusuuringud, kogemuste vahetus ja heade tavade jälgimine soolise võrdõiguslikkuse valdkonnas;

63. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.

SELETUSKIRI

Euroopa Parlament on paljude aastate jooksul pööranud suurt tähelepanu naiste vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse probleemile. Paljudes resolutsioonides kutsutakse üles võitlema sellise ebakindluse mitmete aspektide põhjuste ja tagajärgedega. Tuleb siiski tõdeda, et 2015. aastal tehti kõikidest pingutustest hoolimata vähe edusamme.

Majanduskriisi tõttu, millest liit on vähehaaval taastumas, on suurenenud vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse ohus elavate inimeste, nii meeste kui naiste arv.

Vastavalt uusimatele andmetele, mis käsitlevad rahalise vaesust ja sissetulekute ebaõiglast jaotust ELis, ohustab vaesus sotsiaalsete siirete järel 16,6% ELi 28 liikmesriigi elanikkonnast. See risk on naiste puhul 17,2% ning meeste puhul 16,1%. Tuleb möönda, et need numbrid varjavad suurt erinevust liikmesriikide vahel.

Igal juhul mõjutab vaesus keskmisest rohkem naisi kui mehi, eriti kui on tegemist vallasemade, pensionäride, sisserändajate või puudega isikutega. Neid on üleesindatud ebakindlatel töökohtadel, palju neist on karjääripausidel, nn naistesõbralikel ametikohtadel (tervishoid, koristamine jne) ning osalise tööajaga tööl ja seda seetõttu, et neil tuleb hoolitseda lähedaste eest, ning mitte sellepärast, et see oli nende teadlik valik.

Meestega võrreldes ilmnevad palga- ja pensionilõhed, mis tulenevad era- ja tööelu ühitamise katsete tõttu lünklikust jäävast karjaäärist, seavad rahalistes raskustes naiste õlule raske koorma ja igapäevase ebakindluse seoses majandusliku iseseisvusega.

Käesolevas raportis tuuakse esile püsiv ebavõrdsus, mille all naised kannatavad. Raportis osutatakse pingutustele, mida liit ja liikmesriigid peavad tegema, et tagada kõigile, olenemata soost, ühesugused võimalused ja väljavaated tööhõive, sotsiaalkindlustuse, tasustamise, hariduse, laste eest hoolitsemise ja ka kultuuri valdkonnas. Raportis tuletatakse meelde rahalisi vahendeid, mis juba on ELi ja liikmesriikide käsutuses, et hoida ära poole elanikkonna langemine vaesusesse.

Raportöör usub, et võitlus naiste vaesuse vastu on eelkõige sotsiaalse õigluse küsimus. Selle ebaõigluse vähendamiseks mõeldud liikmesriikide avaliku sektori kulutusi, olgu siis otseseid või kaudseid, ei tuleks käsitada raiskamisena või lihtsalt kuluna, vaid asjakohase investeeringuna, mis katkestab vaesustsükli.

Need kulutused võimaldaksid vabastada tööjõu perekohustuste piirangutest ja toetaksid sisenõudlust, mis on vajalik ELi majanduse taastumiseks.

Naiste vaesuse vastu võitlemine annaks ühtlasi võimaluse, kasvõi osaliselt pikema aja jooksul lahendada ka laste vaesuse ja seega ka ülemaailmse vaesuse probleem.

21.3.2016

TÖÖHÕIVE- JA SOTSIAALKOMISJONI ARVAMUS(*)

naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjonile

vaesuse sooliste aspektide kohta
(2015/2228(INI))

Arvamuse koostaja: Lynn Boylan

(*) Kaasatud komisjonid – kodukorra artikkel 54

ETTEPANEKUD

Tööhõive- ja sotsiaalkomisjon palub vastutaval naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

A. arvestades, et soolise võrdõiguslikkuse saavutamine tööturul sotsiaalse ja majandusliku heaolu suurendamise kaudu ei ole kasulik mitte ainult naistele, vaid kogu ühiskonnale; arvestades, et eesmärk tagada meeste ja naiste võrdõiguslikkus pärineb 1957. aasta Rooma lepingust;

B. arvestades, et tööhõive määr on naiste hulgas meestega võrreldes üldiselt madalam: 2014. aastal oli meeste tööhõive määr 28 ELi riigis 70,1%, kuid naiste puhul 59,6%[1]; arvestades, et komisjoni andmetel teenisid naised 2015. aastal tunnis ikka veel 16% vähem kui mehed sama töö eest; arvestades, et soolise palgalõhe tõttu saavad naised sageli meestega võrreldes väiksemat pensioni, mistõttu on naiste vaesusse langemine pensionile minemise järel tõenäolisem, ning arvestades, et ELis on naiste pension meeste omast keskmiselt 39% väiksem; arvestades, et eelkõige IKT sektorit iseloomustavad vertikaalne ja horisontaalne segregatsioon, mis on seal isegi suurem kui paljudes teistes sektorites, sest enamik IKT sektoris töötavaid naisi (54%) töötab madalalt tasustatud ja madalat kvalifikatsiooni nõudvatel töökohtadel ning lõhe naiste haridustaseme ja nende ametikoha vahel on märgatav;

C. arvestades, et soopõhine tööhõiveerinevus, palgalõhe ja sellega seotud pensionilõhe, naiste üleesindatus ebakindlatel töökohtadel[2] ja mittevabatahtliku osalise tööajaga

[1] http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Employment_statistics/et
[2] Sonia McKay, Steve Jefferys, Anna Paraksevopoulou, Janoj Keles. Aprill 2012. *Study on precarious work and social rights 2012 (Uuring ebakindla töö ja sotsiaalsete õiguste kohta)* Euroopa Komisjoni tellimusel.

töötamisel ning naiste tööelukatkestused, et hoolitseda laste või teiste pereliikmete eest, toovad kaasa olukorra, et eelkõige elavad vaesuses või vaesusriskis naised; arvestades, et üksikvanemaga perekondi, eriti üksikemaga perekondi, ohustab vaesus või sotsiaalne tõrjutus rohkem (49,8% võrreldes 25,2%-ga keskmistest majapidamistest, kus on ülalpidamisel lapsed, kuigi sissetulekuid ja elamistingimusi käsitleva ELi statistika andmetel esineb riikide vahel suuri erinevusi)[1]; arvestades, et vanemate vaesus toob kaasa laste vaesuse ja mõjutab oluliselt lapsi hilisemas elus; arvestades, et naiste tööturul osalemise määra edendamine aitaks naiste suuremat vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse riski ohjeldada;

D. arvestades, et suurema hulga naiste tööturule jõudmise ja seal püsimise julgustamine tööjõupakkumiste suurendamise kaudu aitab samuti tasakaalustada tööealise elanikkonna kahanemise mõjusid, mis on nähtavad enamikus ELi liikmesriikides, ning arvestades, et see aitaks omakorda vähendada koormust riikide rahandusele ja sotsiaalkaitsesüsteemidele, kasutada paremini naiste oskusi ja pädevusi ning suurendada kasvupotentsiaali ja konkurentsivõimet;

1. on seisukohal, et mehi tuleks innustada ja kaasata edendama soolist võrdõiguslikkust kõikides valdkondades ja tööturu kõikidel tasanditel;

2. kutsub liikmesriike ja komisjoni üles astuma samme soo alusel mitmekordse diskrimineerimise kõigi vormide vastu võitlemiseks, et tagada mittediskrimineerimise põhimõtte kohaldamine ning võrdõiguslikkus tööturul ja tööhõivele juurdepääsul, ning eriti sotsiaalse kaitse meetmete vastuvõtmiseks, et tagada see, et naiste töötasu ja sotsiaalkindlustuse õigused, sh pensionid, on võrdsed sama või sarnase kogemusega meeste, kes teevad sama tööd või võrdväärset tööd, töötasu ja õigustega;

3. kutsub üles täielikult rakendama direktiivi 2006/54/EÜ (meeste ja naiste võrdsete võimaluste ja võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise kohta tööhõive ja elukutse küsimustes) ning seda läbi vaatama, lisades kohustusliku nõude ettevõtjatele koostada meetmed või plaanid soolise võrdõiguslikkuse kohta, sh segregatsiooni vähendamise meetmed, palgasüsteemide väljatöötamine ja meetmed naiste karjääri toetamiseks;

4. märgib, et naistel, kellel on puue või kes on kodused perekonnaliikmete eest hoolitsemise tõttu, on ebaproportsionaalne risk vaesusse langeda;

5. rõhutab, et mitte ainult selge diskrimineerimine, vaid ka naiselikkuse ja mehelikkuse stereotüüpide järjekindel püsimine tööturul erinevates sektorites ja kutsealadel, mis on aluseks naiste ja meeste vahelistele ebavõrdsetele võimusuhetele ja -struktuuridele ning tugevdavad neid, on jätkuvalt probleem, mis vajab käsitlemist;

6. rõhutab, et diskrimineerimine tööturul on üks peamisi soolise ebavõrdsuse põhjusi ühiskonnas üldiselt ning et võrdsed võimalused tööelus ja naiste majanduslik sõltumatus on eluliselt tähtsad soolise võrdõiguslikkuse jaoks muudes valdkondades; kutsub seega liikmesriike ja komisjoni üles pakkuma välja ranged tööturul toimuva soolise

---

Euroopa Parlamendi 19. oktoobri 2010. aasta resolutsioon ebakindlates töösuhetes naiste kohta (ELT C 70E, 8.3.2012, lk 1).

[1] Save the Children, „Child Poverty and Social Exclusion in Europe“ (Laste vaesus ja sotsiaalne tõrjutus Euroopas), Brüssel, 2014, lk 14.

diskrimineerimise vastased meetmed, mis hõlmavad eri aspekte, nagu värbamine, palk, sotsiaalhüvitised ja pensionid; rõhutab diskrimineerimise küsimuste käsitlemisel olulisust võtta arvesse mitmekordset ja valdkonnaülest diskrimineerimist, mis mõjutab puuetega naisi, sisserännanud ja etnilisse vähemusse kuuluvaid naisi, roma naisi, vanemaid naisi, üksikemasid ning lesbisid, geisid, biseksuaale, trans- ja intersoolisi (LGBTI) inimesi;

7. on seisukohal, et soolise palgalõhe kaotamine eeldab naiste suuremat osalemist tööturul, palgasüsteemide suuremat läbipaistvust (sh andmete jaotus sektorite kaupa ja komisjoni soovituse rakendamist palkade läbipaistvuse kohta, soost sõltumatuid ametijuhendeid ja töökohtade klassifitseerimist, tõendamiskoormise ümberpööramist juhtudel, mil vaidlusküsimuseks on sooline diskrimineerimine töökohas, meestele ning naistele võrdsete võimaluste tagamise põhimõtte järgimist ning asjaomaste ELi õigusaktide täitmise tagamist, samuti tööjõu soopõhise eristamise lõpetamist ning suure rõhu asetamist poliitikavahenditele, mis toetavad töö- ja eraelu ühitamist;

8. juhib tähelepanu tõsiasjale, et IKT sektoris töötavatele naistele tekitab endiselt raskusi sooline palgalõhe ja karjäärivõimaluste ebavõrdsus; rõhutab, et ohus on põhimõte, mille kohaselt õige ja õiglase töötasu tagamiseks tuleb samas töökohas maksta meestele ja naistele võrdväärse töö eest võrdset tasu, kuigi see on üks tööturu sotsiaalse õigluse tugisambaid ja seda tuleks kaitsta enne kõike muud; kordab, et võrdse tasu ja kutsealase arenguga seotud ebavõrdsustel ei tohiks lasta digitaalmajanduses kanda kinnitada; rõhutab, et naiste tööturul osalemise suurendamine ja seonduvad investeeringud sotsiaalse kaasatuse poliitikasse aitavad vähendada soolist palgalõhet; rõhutab lisaks kollektiivläbirääkimiste olulisust ka digitaalses turumajanduses, et säilitada töökohtade kvaliteet ja kindlus digiteerimisajastul;

9. on seisukohal, et soolist palgalõhet pensionite puhul, mis on 39%[1] ja on ELis naiste vaesusriski määrav tegur, tuleb käsitleda paljude põhjalike vahenditega; märgib, et naistel on keeruline koguda palgalõhest, ebakindlast ja madalalt tasustatud tööst, tasuta hooldamisest ning oma elu jooksul pikka aega tööturult eemal olemisest tulenevalt piisavalt toetusi nii era- kui ka riikliku pensioni süsteemidesse; rõhutab, et tuleb võidelda kaudse diskrimineerimise vastu pensioniskeemides ning mitte ainult tööandjapensioniskeemides, vaid ka riiklike pensioniskeemides; kutsub liikmesriike üles võtma pensioniõiguste kogumiseks kasutusele nn hoolduskrediidi nii naistele kui ka meestele võrdsete perioodidena, mis tagaks, et isik, kes lahkub ajutiselt töölt selleks, et mitteametlikult ja tasuta hooldada ülalpeetavat või pereliiget, ei satuks ebasoodsasse olukorda, ning et hooldamisele kulunud aega võetaks arvesse pensioniõiguste arvestamisel, et kajastada selliste hooldajate jätkuvat panust ühiskonda; märgib sellega seoses, et sellised mitteametlikult ja tasuta töötavad hooldajad teevad ära suurema osa hooldajatöödest ELis, kuid nad on demograafiliste muutuste ja suureneva hoolduskoormuse tõttu üha suurema surve all ning 78% kõigist hooldajatest on naised;

10. märgib, et pensionil naised on kõige haavatavam rühm ja nad elavad sageli vaesuses või vaesusriskis; kutsub liikmesriike üles käsitlema pensionilõhe vähendamise probleemi majandusliku eesmärgina; kutsub liikmesriike üles reformima pensionisüsteeme eesmärgiga tagada alati kõigile piisav pension, et kaotada pensionilõhe; on seisukohal, et

[1] Euroopa Parlamendi 9. septembri 2015. aasta resolutsioon aruande kohta, milles käsitletakse aktiivsena vananemise ja põlvkondadevahelise solidaarsuse Euroopa aasta (2012) elluviimist, tulemusi ja üldhinnangut (Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2015)0309).

pensionilõhe käsitlemise vahendid on muu hulgas pensionisüsteemide kohandamine naiste ja meeste võrdsuse tagamiseks, muudatused hariduses, karjääri planeerimine, lapsehoolduspuhkuse süsteemid ja muud lapsevanemaid toetavad teenused; palub liikmesriikidel kaaluda jagatud pensioniõiguste kehtestamist lahutuse ja kooselu lõpetamise korral, kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega; märgib, et tööandja vanaduspensioniskeemid toimivad järjest rohkem vastavalt kindlustuspõhimõtetele ja sellega võib kaasneda mitmeid sotsiaalkaitsega seotud lõhesid[1]; rõhutab, et Euroopa Liidu Kohus on selgelt öelnud, et tööandjapensioniskeeme tuleb pidada töötasuks ja et võrdse kohtlemise põhimõtet tuleb seetõttu kohaldada ka nende suhtes;

11. märgib, et ebakindlatel ja madalalt tasustatud töökohtadel ning mittestandardsete töölepingutega töötavad enamasti naised; märgib, et töö ebakindluse teiseks tahuks on mittevabatahtliku osalise tööajaga töö ulatus, mis suurendab vaesusriski ning on kasvanud 16,7%-lt 19,6%-ni kogutööhõivest; kutsub liikmesriike suurendama jõupingutusi, et võidelda deklareerimata töö, ebakindlate töökohtade ning ebatüüpiliste töölepingute vormide kuritarvitamise, sealhulgas mõnedes liikmesriikides kasutatavate tööajata lepingute vastu; juhib tähelepanu sellele, et suures osas teevad deklareerimata tööd naised, mis mõjutab negatiivselt naiste sissetulekut, sotsiaalkindlustuskaitset ja sellega kaetust ning ELi SKP taset; nõuab tungivalt, et liikmesriigid kaaluksid võimalust rakendada Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) soovitusi, mille eesmärk on vähendada ebakindla töö osakaalu[2], nt analüüsida ja vähendada olukordi, milles tohib ebakindlaid lepinguid kasutada, ning piirata aega, mille jooksul töötaja selliste üksteisele järgnevate lepingutega töötada võib ja pärast mida tuleks töötajale pakkuda tähtajatut lepingut;

12. rõhutas, et vaatamata asjaolule, et üha rohkem naisi on hästi kvalifitseeritud, haridustaseme puhul isegi paremini kui mehed, on nad tööturul jätkuvalt alaesindatud; osutab seetõttu vajadusele võtta lisameetmeid, et saavutada pere- ja tööelu tasakaalu lähenemisviisi põhjalik integratsioon poliitika kujundamisse, sh hoiuasutused, puhkus ja paindlik tööajakorraldus ning maksu- ja toetussüsteemid, milles puuduvad negatiivsed tegurid teise sissetuleku teenijatele või neile, kes soovivad töötada rohkem;

13. palub komisjonil purustada nn klaaslagi, mis takistab naiste juurdepääsu juhtivatele ja kõrgeimatele ametikohtadele; nõuab seetõttu, et võetaks kiiresti vastu naissoost juhatuse liikmete direktiiv, mis oleks oluline esimene samm võrdse esindatuse suunas avalikus ja erasektoris, ning rõhutab, et komisjon on kohustatud võtma mis tahes meetmeid, mis võivad aidata nõukogu välja ummikseisust seoses ELi õigusaktiga, milles käsitletakse läbipaistvust ja suuremat soolist tasakaalustatust otsustustasandi ametikohtade täitmisel;

14. rõhutab ettevõtluse rolli ühena naiste võimalustest majanduslikule sõltumatusele; nõuab tungivalt, et liikmesriigid suurendaksid võimaluste kättesaadavust ja nendest teadlikkust, nt mikrolaenud, mis kujutavad endast viisi, kuidas saada rahastamist ilma üleliigsetesse võlgadesse sattumata (liigkasuvõtmine);

15. rõhutab, et töö- ja eraelu ühitamine on soolise võrdõiguslikkuse saavutamise põhitegur; palub komisjonil ja liikmesriikidel esitada viivitamata rasedus- ja sünnituspuhkuse

[1] http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/files/conference_sept_2011/dgjustice_oldagepensionspublication3march2011_en.pdf.
[2] Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni väljaanne „Policies and regulations to combat precarious employment“, 2011 (Poliitika ja eeskirjad ebakindla tööga võitlemiseks).

direktiivi ja hoolduspuhkuse direktiivi ettepanekud ning tugevdada isapuhkuse õigusakte; rõhutab, et kättesaadavate, taskukohaste ja kvaliteetsete lapsehoiuteenuste ja laste tugiteenuste puudumine süvendab soolist tööhõiveerinevust, soolist palgalõhet ja sellega seotud pensionilõhet ning seda, et ebaproportsionaalselt palju naisi töötab ebakindlal tööl ja elab vaesuses või vaesusriskis; märgib, et see kehtib eelkõige üksikvanemaga leibkondade puhul, millest enamiku perekonnapeaks on naine; rõhutab sellega seoses eelkõige lastehoidu käsitlevate Barcelona eesmärkide saavutamise olulisust; rõhutab, et need eesmärgid seati esialgu 2020. aastaks ja enamikus liikmesriikides ei ole neid veel saavutatud; nõuab seetõttu tungivalt, et liikmesriigid suurendaksid naiste esindatust tööturul meetmete abil, mis parandavad töö- ja eraelu vahelist tasakaalu ning võtavad eriti arvesse raskeid perekondlikke olukordi, ning tagaksid lastehoiule ja laste tugiteenustele juurdepääsu vajaliku ja kasuliku lihtsustamise, suurendades näiteks kulutusi lastehoiuteenuste pakkumisele ja/või majapidamistoetusi, motiveerides tööandjaid panustama lastehoiukuludesse, kasutades paremini ELi fonde ning tuginedes iga liikmesriigi headele tavadele;

16. on seisukohal, et laste vaesus on seotud naiste vaesusega ja kutsub seega liikmesriike üles rakendama laste vaesust ja heaolu käsitlevat soovitust[1] ning kasutama selles sisalduvat indikaatoripõhist järelevalveraamistikku;

17. tervitab Euroopa Parlamendi palvet komisjonile ja liikmesriikidele võtta kasutusele lastegarantii, et igal vaesuses elaval lapsel oleks juurdepääs tasuta tervishoiuteenustele, tasuta haridusele, tasuta lapsehoiule, inimväärsele eluasemele ja õigele toitumisele[2];

18. on seisukohal, et kokkuhoiupoliitikaga kaasneb hoiu ja hoolduse taaserastamine, mis ei piira üksnes juurdepääsu hoiu- ja hooldusteenustele, vaid suurendab märkimisväärselt lastehoiu ning eakate ja puudega inimeste hooldamisega tegelevate naiste koormust, nihutades hoiu ja hoolduse vastutust ühiskonnalt naistele; kutsub liikmesriike üles taastama kõrge kvaliteediga ja kättesaadavaid avalikke teenuseid, sh lapsehoiuteenused, puuetega inimeste ja eakate hooldusteenused;

19. märgib, et puuetega inimeste, eakate ja muude ülalpeetavate isikute taskukohase ja kõrge kvaliteediga hoiu- ja hooldusteenuste puudumine mitte ei piira üksnes juurdepääsu hoiu- ja hooldusteenustele, vaid suurendab märkimisväärselt naiste koormust; märgib, et kärped avalikes teenustes ja sotsiaalses infrastruktuuris mõjutavad ebaproportsionaalselt naisi ja neil on kahjulik mõju naiste osalemisele tööturul, millega nad tõstavad naiste vaesusriski ja sotsiaalset tõrjutust; kutsub liikmesriike üles tagama kõrge kvaliteediga ja kättesaadavate avalike teenuste pakkumise, sh lapsehoiuteenused, puuetega inimeste ja eakate hooldusteenused, muu hulgas parandades selleks tervishoiu- ja sotsiaalsektoris töötamise atraktiivsust nii meeste kui naiste ja eelkõige noorte jaoks;

20. rõhutab kõrge kvaliteediga avalike teenuste olulist rolli, eriti naiste jaoks, kuna nemad sõltuvad sellistest teenustest rohkem; rõhutab kõrge kvaliteediga, taskukohastele, otstarbeka asukohaga ja nõudlusel põhinevatele avalikele teenustele üldise juurdepääsu olulisust võitluses vaesuse vastu;

[1] Euroopa Komisjoni soovitus „Investeerides lastesse aitame neil välja rabeleda ebasoodsate olude ringist“, Brüssel, 20.2.2013 (C(2013)778).
[2] Euroopa Parlamendi 24. novembri 2015. aasta resolutsioon ebavõrdsuse ja eelkõige laste vaesuse vähendamise kohta (Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2015)0401).

21. rõhutab vajadust võidelda kindlameelselt eelkõige naistele suunatud koduvägivalla vastu; märgib, et naiste majanduslik sõltumatus on väga oluline tegur nende elus ja tegur, mis määrab ära nende võimaluse koduvägivalla eest pääseda, ning et naised, kes on välja võtnud oma tasustatava puhkuse, riskivad töökoha ja majandusliku sõltumatuse kaotamisega; märgib, et hiljutine koduvägivalla ohvrite puhkuse kehtestamine Austraalias ja Ameerika Ühendriikides on taganud paljudele töötajatele tööhõive kaitse koduvägivallaga toimetulemise ajal, mis võimaldab asjaomastel isikutel käia näiteks arsti vastuvõtul, ilmuda kohtusse ja täita muid kõnealusest olukorrast tingitud kohustusi; palub komisjonil ja liikmesriikidel uurida selle teostatavust ja võimalikke tulemusi, kui võetaks kasutusele taustatud eripuhkuse süsteem koduvägivalla ohvritele ja üleelanutele, juhul kui tasustatud puhkuse puudus takistab ohvritel töökoha säilitamist, tagades samas nende eraelu puutumatuse, ning võtta lisameetmeid koduvägivalla probleemi alase teadlikkuse suurendamiseks ning aidata sellise vägivalla ohvreid, parandada teadlikkust nende õigustest ja nende õiguste kaitset ning kaitsta nende majanduslikku sõltumatust;

22. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama, et struktuuri- ja investeerimisfonde, eelkõige Euroopa Sotsiaalfondi (ESF) ja Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi kasutataks hariduse ja koolituse parandamiseks eesmärgiga parandada juurdepääsu tööturule ning võidelda naiste töötuse, vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu; rõhutab, et seda 20 % ESFist, mis on eraldatud sotsiaalse kaasatuse meetmetele ja sotsiaalse innovatsiooni projektidele, tuleks kasutada aktiivsemalt algatuste toetamiseks – näiteks väikesed kohalikud projektid –, mille eesmärk on vaesust ja sotsiaalset tõrjutust kogevate naiste mõjuvõimu suurendamine; nõuab tungivalt, et liikmesriigid korraldaksid rohkem teavituskampaaniaid võimaluste kohta osaleda ELi rahastatavates projektides;

23. palub komisjonil ja liikmesriikidel rakendada soolise võrdõiguslikkusega arvestavat eelarvestamist vahendina, mis tagab, et eelarveotsustes arvestatakse soolist mõõdet ja käsitletakse diferentseeritud mõjusid;

24. palub töötada välja tõhusad näitajad naiste vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse kohta 2007. aastal väljatöötatud näitajate alusel[1];

25. kutsub liikmesriike üles tegema koostööd vaesusevastases võitluses valitsusväliste organisatsioonidega, mis toimivad edukalt äärmusliku vaesuse all kannatavatel aladel ning millel on väärtuslikku oskusteavet kohalikes kogukondades; kutsub liikmesriike üles toetama tulemuslikku koostööd kohalikul tasandil;

26. palub, et liikmesriigid ja komisjon kaasaksid võrdse kohtlemise toetamiseks soolise võrdõiguslikkuse saavutamisse tööturu osapooled (ametiühingud ja tööandjad) ning kodanikuühiskonna, kaasa arvatud soolist võrdõiguslikkust edendavad asutused; rõhutab, et sotsiaaldialoog peab sisaldama soolise võrdõiguslikkuse jälgimist ja edendamist töökohal, sealhulgas paindliku töökorralduse edendamist, et hõlbustada töö- ja eraelu ühitamist; rõhutab, kui olulised on kollektiivlepingud diskrimineerimise vastu võitlemisel ning naiste ja meeste võrdsuse edendamisel töökohal, samuti muud vahendid, nagu käitumisjuhendid, teadusuuringud, kogemuste vahetus ja heade tavade jälgimine soolise võrdõiguslikkuse valdkonnas.

[1] Euroopa Liidu Nõukogu (tööhõive, sotsiaalpoliitika, tervise- ja tarbijakaitseküsimused) „Pekingi tegevusprogrammi rakendamisel liikmesriikide ja ELi institutsioonide poolt tehtud töö läbivaatamine – Naiste ja

NÕUANDVAS KOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	16.3.2016
Lõpphääletuse tulemus	+: 44 –: 4 0: 4
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Laura Agea, Guillaume Balas, Tiziana Beghin, Brando Benifei, Vilija Blinkevičiūtė, Enrique Calvet Chambon, David Casa, Ole Christensen, Jane Collins, Martina Dlabajová, Lampros Fountoulis, Elena Gentile, Thomas Händel, Rina Ronja Kari, Jan Keller, Ádám Kósa, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Jean Lambert, Jérôme Lavrilleux, Jeroen Lenaers, Verónica Lope Fontagné, Javi López, Morten Løkkegaard, Dominique Martin, Anthea McIntyre, Joëlle Mélin, Elisabeth Morin-Chartier, Emilian Pavel, João Pimenta Lopes, Georgi Pirinski, Marek Plura, Terry Reintke, Sofia Ribeiro, Maria João Rodrigues, Claude Rolin, Anne Sander, Sven Schulze, Siôn Simon, Jutta Steinruck, Romana Tomc, Yana Toom, Ulrike Trebesius, Jana Žitňanská
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Maria Arena, Georges Bach, Heinz K. Becker, Lynn Boylan, Karima Delli, Paloma López Bermejo, António Marinho e Pinto, Edouard Martin, Ivo Vajgl

vaesusega seonduvad näitajad“, nõukogu järelduste eelnõu, detsember 2007, 13947/07 ADD.

28.1.2016

KULTUURI- JA HARIDUSKOMISJONI ARVAMUS

naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjonile

vaesuse sooliste aspektide kohta
(2015/2228(INI))

Arvamuse koostaja: Silvia Costa

ETTEPANEKUD

Kultuuri- ja hariduskomisjon palub vastutaval naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

A. arvestades, et liikmesriikide valitsustel on ÜRO lapse õiguste konventsioonist ja säästva arengu tegevuskavast 2030 tulenevalt kohustus kindlustada, et kõik poisid ja tüdrukud saaksid täieliku põhihariduse; arvestades, et parlament korraldas 2015. aasta märtsis rahvusvahelisel naistepäeval ürituse „Naiste ja tüdrukute mõjuvõimu suurendamine hariduse abil“; arvestades, et nii kooliharidus kui ka kogemusõpe aitavad kaasa tõrjutuse ja mitmesuguste diskrimineerimise vormide ületamisele, luues kogukondade vahel dialoogi, avatust ja mõistmist ning suurendades tõrjutud kogukondade mõjuvõimu;

B. arvestades, et strateegia „Euroopa 2020“ üks eesmärk on vähendada allpool riiklikku vaesuspiiri elavate eurooplaste arvu, aidates 2020. aastaks vaesusest välja enam kui 20 miljonit inimest;

C. arvestades, et strateegia „Euroopa 2020“ eesmärkide hulka kuulub koolist väljalangemise määra vähendamine allapoole 10% piiri;

D. arvestades, et strateegia „Euroopa 2020“ üks eesmärk on tagada, et ülikoolihariduse saaks 40% 30–34-aastastest praeguse keskmise 37,9% asemel; arvestades, et naiste seas on ülikoolihariduse omandanuid keskmiselt 42,3%, meeste seas aga 33,6%;

E. arvestades, et täiskasvanute koolituses osalejate määr ELis on keskmiselt 11%, kuid strateegia „Euroopa 2020“ eesmärk on suurendada seda 15%-ni, ning et naiste osalus selles on väiksem, peamiselt seetõttu, et koolitust on raske ühildada töö- ja pereelu tasakaalustamise nõuetega;

F. arvestades, et soolist võrdõiguslikkust rõhutava hariduse andmise kaudu tuleb võidelda vaesuse n.ö. feminiseerumisega, ületades soolised stereotüübid ning suurendades naiste ja tüdrukute esindatust majanduse, ühiskonna ja poliitika valdkonnas;

G. arvestades, et liikmesriikide rakendatud kokkuhoiumeetmed ja riikliku tööturu reformid

suurendasid vaesust, töötuse määra ning ebakindlate ja viletsate töökohtade arvu; arvestades, et naisi on need meetmed ja reformid tabanud rängemalt;

H. arvestades, et hariduse otseste ja kaudsete kulude tõttu mõjutab vaesus oluliselt hariduse võrdset juurdepääsetavust;

I. arvestades, et majanduskriis on mõjutanud eelkõige naisi ja suurendanud nende vaesusriski;

J. arvestades, et kiusamine mõjutab tõsiselt õppimistulemusi ning selle psühholoogilised tagajärjed, samuti mõju toimetulekule on poiste ja tüdrukute puhul erinevad;

K. arvestades, et kutseõpe ja täienduskoolitus aitavad tööturule siseneda;

1. rõhutab, et võrdse ligipääsu tagamine taskukohasele lapsehoiule on äärmiselt oluline pere- ja tööelu tasakaalustamiseks, et vältida olukorda, kus naised on sunnitud töötama osalise tööajaga või poole kohaga või paratamatult tööturult väljuma, ning et poiste ja tüdrukute võrdsete võimaluste kindlustamiseks ja samas eelkõige naiste vaesustsükli katkestamiseks on oluline tagada ligipääs tasuta kvaliteetsele haridusele;

2. märgib, et haridusel ja kultuuril on oluline roll hoiakute ja stereotüüpide kahtluse alla seadmisel ja muutmisel ning see aitab naistel ja tüdrukutel võrdõiguslikkust saavutada;

3. rõhutab, et sooline diskrimineerimine on veelgi olulisem tegur, sest see seab tüdrukud halvemasse olukorda mitte ainult haridusele juurdepääsu, vaid ka hariduse eesmärgi osas, mis peab seisnema tüdrukute potentsiaali suurendamises nende isiksuse, võimete ja enesehinnangu, samuti vaimse ja füüsilise valmiduse arengu soodustamise teel;

4. rõhutab, et on vaja viivitamata kaotada lõhe, mis valitseb ELis naiste kõrge haridustaseme ja hilisemate tööalaste võimaluste vahel ja mille tõttu kaotab kogu ühiskond;

5. rõhutab, et oluline on tagada toetus formaalõpet täiendavale õppetegevusele ja õppimisvõimalustele ja neisse investeerida, eelkõige tüdrukute huvides, sest see annab neile võimaluse omandada pehmeid ja üldoskusi ning soodustab Euroopa kodakondsuse kujunemist; rõhutab lisaks mitteformaalse hariduse olulisust selleks, et juhtida väheste oskustega ja vaesuse ohus isikuid hariduse ja tööturu suunas;

6. rõhutab, et on oluline pakkuda koolitust, sealhulgas ametialast koolitust, täiendkoolitust ja suunamist täiskasvanutele, eelkõige naistele, et soodustada nende sisenemist või naasmist tööturule ja vähendada sellega nende vaesusriski;

7. rõhutab, et sooline võrdõiguslikkus hariduses tähendab seda, et tüdrukutel ja poistel, naistel ja meestel on samad võimalused ja neid koheldakse võrdselt kvaliteetsele haridusele ligipääsul, õpingute jooksul ja tulemuste osas, samuti tähendab see positiivseid meetmeid struktuurse, kultuurilise ja valdkondadevahelise soolise ebavõrdsuse ületamiseks, et suurendada hariduse kaudu naiste ja tüdrukute mõjuvõimu; tuletab meelde, et kuigi 60 % Euroopa Liidu kõrgkoolilõpetanutest on naised, on nende töötuse määr meeste omast endiselt kõrgem; rõhutab seetõttu, kui vajalik on pakkuda töökohtade säilitamiseks ja majanduse elavdamiseks kavandatavas kutsenõustamise poliitikas kestlikke lahendusi, milles eelkõige võetakse arvesse naiste ja meeste võrdõiguslikkuse

mõõdet;

8. rõhutab, et oluline on koolitada õpetajaid soorollide ja stereotüüpide mõju märkama ja seda vältima; rõhutab vajadust uurida, mil määral hariduses võideldakse sooliste stereotüüpide vastu,

9. kutsub liikmesriike ja komisjoni üles kaotama takistusi koolihariduse, kogemusõppe ja elukestva õppe kättesaadavuse teelt, parandades selleks teadlikkust ja nõustamist, pakkudes finantstoetust ning abi, nagu lastehoid ja eakate hooldus, et võimaldada naistel ja meestel osaleda elukestvas õppes, võttes kasutusele põlvkondadevahelise lähenemisviisi ning toetades Euroopa institutsioonide rolli;

10. tuletab meelde, et soolist aspekti tuleb arvestada kõigil haridussüsteemi tasanditel, ja rõhutab vajadust võidelda tehnikaaladega seotud stereotüüpide vastu, kuna need piiravad tüdrukute kutsevalikut; märgib, kui oluline on naiste esindatus otsuste tegemisel õppeasutustes, sh koolides ja ülikoolides;

11. toonitab, et naised ja tüdrukud võivad vabalt otsustada oma haridustee, tööelu ja karjääri üle;

12. peab murettekitavaks, et lastega naisi diskrimineeritakse töökohal, kuna nad on emad, mitte sellepärast, et nende töö tulemuslikkus oleks töökaaslastega võrreldes väiksem; nõuab, et liikmesriigid edendaksid aktiivselt emade kui töötajate positiivset mainet ja võitleksid nn emaduse eest karistamise nähtusega, mille olemasolu kinnitavad arvukad uuringud;

13. nõuab niisuguste rahastamismehhanismide kasutuselevõtmist, mis soodustaksid võrdset esindatust valdkondades, kus valitseb sooline tasakaalustamatus, ning rõhutab vajadust sooliselt eristatud andmete järele, et paremini mõista tüdrukute, poiste, meeste ja naiste olukorda ning selle tulemusel pakkuda tasakaalustamatuse probleemile mõjusamaid lahendusi; palub komisjonil esitada soo ja vanuse alusel eristatud andmed Euroopa haridusalase liikuvuse programmide kohta, nagu Erasmus+, Loov Euroopa ja Kodanike Euroopa;

14. rõhutab, et kõigis liikmesriikides on laste vaesusrisk ja sotsiaalne tõrjutus tugevalt seotud nende vanemate ja hooldajate ja eriti ema haridustasemega, vanemate olukorraga tööturul ja nende sotsiaaltingimustega ning riigi pakutavate perekondade toetamise teenustega; juhib tähelepanu sellele, et hariduse puudumine on laste vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse suur riskitegur; märgib, et mitmed perekonnaga seotud tegurid, nagu peresuhete ebastabiilsus ja pere elustiil, üksikvanemlus, kehvad elutingimused, füüsilised ja vaimsed terviseprobleemid ning koduvägivald suurendavad tõenäosust, et noor loobub enneaegselt haridusest ja koolitusest;

15. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles investeerima kooliharidusse, kogemusõppesse ja elukestvasse õppesse, et võidelda vaesuse vastu ja suurendada naiste esindatust traditsiooniliselt meestekesksetes valdkondades nagu loodusteadused, tehnoloogia, inseneriteadus, matemaatika ja ettevõtlus, tuues naisi eeskujuks ja luues ühiseid õpivõrgustikke ning kaotades sellega soolised stereotüübid ja eelarvamused;

16. tuletab meelde, et vaesus võib teadlikult või alateadlikult mõjutada nii tüdrukute kui ka

poiste kutsevalikut, tuues sisse kunstliku „majandusliku kasulikkuse“ näitaja; rõhutab seetõttu, kui tähtsad on haridusnõustajate nõuanded peredele, et võimaldada poistel ja tüdrukutel oma suutlikkust täielikult kasutada, aidates neil teha õiged haridusvalikud;

17. juhib tähelepanu spordi olulisusele isiksuse kujundamisel ja väärtuste edasiandmisel, mis võimaldavad ületada eelarvamusi ja stereotüüpe, mis ei lase naistel ja meestel oma ootuste ja isiklike võimete kohaselt areneda;

18. kutsub liikmesriike üles pöörama suuremat tähelepanu mõlema soo heale füüsilise ettevalmistusele ja soovitab koostada selleks vajalikud strateegiad;

19. rõhutab, kui oluline on hariduse andmine spordi kaudu ja spordi potentsiaal aidata sotsiaalselt ebasoodsas olukorras noortel taas suunda leida, ning palub liikmesriikidel ja spordiasutustel edendada võistlustel võrdsete tingimuste poliitikat;

20. tuletab eelkõige meelde rändajate ja pagulaste laste, nii poiste kui ka tüdrukute õigust haridusele, mis on üks Euroopa ühiskonna prioriteete; rõhutab seetõttu, et jätkuvat rändekriisi silmas pidades tuleks nii ELi kui ka liikmesriikide tasandil rändajate hariduse vallas kiiresti meetmeid võtta; rõhutab, et haridus on integratsiooni ja töölesobivuse võti ning riigi haridussüsteemi suutmatus selle ülesandega toime tulla võib kaasa tuua edasise kultuurilise eristumise ja süvendada ühiskonna lõhenemist; märgib, et nii pagulaslaagrites kui ka vastuvõtvates omavalitsustes tuleb pakkuda kvaliteedistandarditele vastavat haridust ning keelelist ja psühholoogilist abi, ning märgib, et pagulase staatuse tunnustamisega seotud bürokraatlikud ja administratiivsed küsimused ei tohi takistada juurdepääsu haridusele;

21. tuletab meelde, et rändajatest naised ja lapsed on üks kõige haavatavamaid rühmi ning neid ähvardab suur oht sattuda majanduslikku ja sotsiaalsesse tõrjutusse, mis väljendub piiratud juurdepääsus esmastele tervishoiuteenustele ja korralikule eluasemele;

22. rõhutab, kui tähtis on, et mehed ja poisid osaleksid aktiivselt soolise võrdõiguslikkuse küsimustes ning et soolist võrdõiguslikkust käsitlevatesse koolihariduse, kogemusõppe ja elukestva õppe kavadesse tuleb kaasata ka poisid ja mehed, et aidata kaotada sotsiaalset tõrjutust ja diskrimineerimist, mis süvendab naiste vaesust;

23. rõhutab, et mis tahes hariduspoliitikas, mis on kehtestatud soolise võrdõiguslikkuse ja vaesuse seostega tegelemiseks, tuleb eraldi arvesse võtta naiste ja muude elanikkonnarühmade olukorda, kes kannatavad mitmekordse diskrimineerimise all;

24. kinnitab, et võrreldes tüdrukutega lahkuvad poisid peaaegu kaks korda tõenäolisemalt koolist madala kvalifikatsiooniga või kvalifikatsioonita, aga olulisem tegur haridusseisul ja hariduse omandamisel pole mitte sugu, vaid sotsiaal-majanduslik taust ja staatus, mistõttu on vaja pöörata tähelepanu sotsiaalsetele ja majanduslikele probleemidele, et luua kõigi jaoks kvaliteetsed haridusvõimalused, ning nõuab selle tasakaalustamatuse kaotamiseks asjakohast hariduslikku toetust;

25. rõhutab elukestva õppe rolli uue võimaluse andmiseks noortele täiskasvanutele, kes on pidanud enneaegselt kooli pooleli jätma või kelle esialgne haridusvalik ei ole võimaldanud neil oma võimeid või püüdlusi rahuldada;

26. palub komisjonil ja liikmesriikidel tagada juurdepääsu noortele ja täiskasvanutele mõeldud kutseõppeprogrammidele ning neid programme edendada; tuletab meelde, kui olulist rolli inimeste tööellu kaasamisel täidab koolituspoliitika rahastamise kaudu Euroopa Sotsiaalfond, ning kutsub liikmesriike ja kohalikke omavalitsusi üles selle fondi kasutamist edendama;

27. rõhutab vabatahtlike ühenduste ja kolmanda sektori rolli kõnealuses valdkonnas ning kutsub liikmesriike üles nende tegevust toetama; tuletab meelde, et naised osalevad suurel määral ka vabatahtlikus hariduses ja muus tegevuses ning toetavad ja täiendavad põgenike ja ebasoodsas olukorras laste haridusvõimalusi;

28. tuletab meelde, et 2008. aasta kriis pidurdas naiste tööturule pääsemist ja seal edasiliikumist, milles nad jäävad sama haridusega meestele alla; palub komisjonil võtta parandusmeetmeid karjäärivõimaluste võrdsustamiseks, et vältida naiste karjääri aeglustumist ja naiste vaesumist; märgib, et naiste osaluse suurendamiseks kõigis tööturu valdkondades ja võrdsete võimaluste tagamiseks tuleb võtta spetsiaalseid toetusmeetmeid, et naiste töökoormus jätaks ruumi ka koolitusele ja ühtlasi võimaldaks neil abikaasaga perekondlikke kohustusi jagada;

29. kinnitab, et tüdrukute osalemine koolielus on vältimatu tingimus koolist väljalangemise vältimiseks, sest tüdrukute enesekindlus suureneb, kui neile antakse võimalus enda ja teiste elu paremaks muuta; märgib, et tüdrukute kaasamine võib lisaks aidata muuta üldist arvamust selle kohta, milleks tüdrukud on võimelised, ning tagada, et üksikisiku õiguste tagamisel tajutaks neid kodanike ja aktiivsete ühiskonnaliikmetena.

NÕUANDVAS KOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	25.1.2016
Lõpphääletuse tulemus	+: 24 –: 4 0: 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Isabella Adinolfi, Andrea Bocskor, Louise Bours, Nikolaos Chountis, Silvia Costa, Mircea Diaconu, Damian Drăghici, Jill Evans, María Teresa Giménez Barbat, Giorgos Grammatikakis, Petra Kammerevert, Rikke Karlsson, Andrew Lewer, Svetoslav Hristov Malinov, Curzio Maltese, Stefano Maullu, Luigi Morgano, Michaela Šojdrová, Yana Toom, Helga Trüpel, Sabine Verheyen, Julie Ward, Bogdan Brunon Wenta, Bogdan Andrzej Zdrojewski, Milan Zver
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Eider Gardiazabal Rubial, Dietmar Köster, Zdzisław Krasnodębski, Ernest Maragall, Algirdas Saudargas
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 200 lg 2)	Gabriel Mato, Jaromír Štětina

VASTUTAVAS KOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	19.4.2016
Lõpphääletuse tulemus	+: 25 –: 2 0: 4
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Maria Arena, Catherine Bearder, Beatriz Becerra Basterrechea, Malin Björk, Vilija Blinkevičiūtė, Anna Maria Corazza Bildt, Viorica Dăncilă, Iratxe García Pérez, Anna Hedh, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Elisabeth Köstinger, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Angelika Mlinar, Maria Noichl, Marijana Petir, Pina Picierno, João Pimenta Lopes, Terry Reintke, Jordi Sebastià, Michaela Šojdrová, Ernest Urtasun, Jadwiga Wiśniewska, Anna Záborská, Jana Žitňanská
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Rosa Estaràs Ferragut, Kostadinka Kuneva, Constance Le Grip, Evelyn Regner, Marc Tarabella
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 200 lg 2)	Julia Reid, Marco Zanni

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS
VASTUTAVAS KOMISJONIS

25	+
ALDE	Catherine Bearder, Beatriz Becerra Basterrechea, Angelika Mlinar
EFDD	Marco Zanni
GUE/NGL	Malin Björk, Kostadinka Kuneva, João Pimenta Lopes
PPE	Anna Maria Corazza Bildt, Rosa Estaràs Ferragut, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Elisabeth Köstinger, Constance Le Grip
S&D	Maria Arena, Vilija Blinkevičiūtė, Viorica Dăncilă, Iratxe García Pérez, Anna Hedh, Maria Noichl, Pina Picierno, Evelyn Regner, Marc Tarabella
VERTS/ALE	Terry Reintke, Jordi Sebastià, Ernest Urtasun

2	-
EFDD	Julia Reid
PPE	Michaela Šojdrová

4	0
ECR	Jadwiga Wiśniewska, Jana Žitňanská
PPE	Marijana Petir, Anna Záborská

Kasutatud tähised:
+ : poolt
- : vastu
0 : erapooletu